

Priporočila za oblikovanje strateškega partnerstva v svetovalni dejavnosti v IO, ki se izvaja kot javna služba

Andragoški center Slovenije, 2021

Naloga v LDN: Partnerstvo v svetovalni dejavnosti v izobraževanju odraslih

Financer: Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport

Izvajalec: Andragoški center Slovenije

Vodja naloge: mag. Andreja Dobrovoljc

Strokovne sodelavke ACS pri pripravi besedila: mag. Andreja Dobrovoljc, mag. Tanja Vilič
Klenovšek, Urška Pavlič

Jezikovni pregled: Besedilo ni lektorirano

Ljubljana, december 2021

KAZALO

1. UVOD	4
2. PARTNERSTVO V EVROPSKIH IN NACIONALNIH STRATEŠKIH DOKUMENTIH.....	7
2.1 Evropski dokumenti.....	7
2.2 Nacionalni dokumenti	9
3. RAZLIČNE RAVNI IN OBLIKE PARTNERSKEGA POVEZOVANJA	11
3.1 Evropska raven povezovanja in sodelovanja.....	11
3.2 Nacionalna raven povezovanja in sodelovanja	16
3.3 Lokalna oziroma regionalna raven sodelovanja in povezovanja.....	18
3.4 Institucionalna raven sodelovanja in povezovanja	19
4. STRATEŠKI SVET KOT OBLIKA PARTNERSKEGA POVEZOVANJA NA REGIONALNI RAVNI.....	21
4.1 Opredelitev svetovalne dejavnosti v IO, ki se izvaja kot javna služba.....	21
4.2 Ključni cilji in nameni partnerskega povezovanja v skladu s Smernicami	23
5. MNENJE IZVAJALCEV SVETOVALNE DEJAVNOST V IO O PARTNERSKEM SODELOVANJU (ANKETA V 2021).....	24
5.1 Podatki o sodelujočih organizacijah	25
5.2 Dosedanje izkušnje pri sodelovanju v strateškem partnerstvu.....	26
5.3 Mnenje o organizaciji strateškega partnerstva v prihodnje.....	26
5.4 Mnenje o vzpostavitvi strokovnega partnerstva	30
6. PRIPOROČILA ZA OBLIKOVANJE STRATEŠKEGA SVETA V REGIONALNEM OZIROMA LOKALNEM OKOLJU	33
6.1 Dejavniki, ki vplivajo na oblikovanje strateškega partnerstva	33
6.2 Število strateških partnerstev v regiji.....	33
6.3 Priporočila o vrsti partnerjev, ki naj bodo člani strateškega sveta	35
6.4 Koordinacija – vodenje strateškega sveta	36
6.5 Listine ob vzpostavitvi strateškega sveta	37
7. OBLIKOVANJE STROKOVNEGA PARTNERSTA	37
8. ZAKLJUČEK	39
LITERATURA IN VIRI	41
PRILOGE.....	43
Priloga 1: Anketa o oblikovanju strateškega partnerstva pri organizacijah, ki izvajajo svetovalno dejavnosti v IO.....	43
Priloga 2: Mnenja udeležencev ankete o strateškem partnerstvu pod rubriko drugo	46
Priloga 3: Dogovor strateških partnerjev o oblikovanju strateškega sveta za svetovalno dejavnost v izobraževanju odraslih (vzorec).....	48
Priloga 4: Poslovnik o delu strateškega sveta za svetovalno dejavnost v izobraževanju odraslih v _____ (vzorec)	52

1. UVOD

Partnerstvo v svetovalni dejavnosti izobraževanju odraslih (v nadaljevanju IO) ima **več oblik in pomenov**. V slovenskem prostoru razvijamo partnerstvo v svetovalni dejavnosti v IO od opredelitve modela svetovalnega središča za izobraževanje odraslih konec devetdesetih let prejšnjega stoletja - središča ISIO (središča za Informiranje in Svetovanje v Izobraževanju Odraslih), pa vse do novih strokovnih usmeritev za razvoj in implementacijo svetovalne dejavnosti v IO kot javne službe, zapisanih v Smernicah za izvajanje svetovalne dejavnosti v izobraževanju odraslih, ki se izvaja kot javna služba (v nadaljevanju Smernice), ki so bile sprejete v letu 2020 (in pripravljene v skladu z Zakonom o izobraževanju odraslih – ZIO-1 (2018)).

V **Smernicah** je zapisano, /.../ »Izvajalci svetovalne dejavnosti v IO se povezujejo z organizacijami, ki v lokalnem oziroma regionalnem okolju izvajajo različne svetovalne in izobraževalne dejavnosti za odrasle, odločajo o strategijah razvoja človeških virov, sodelujejo pri načrtovanju in izvajanju regionalne razvojne politike, ter z drugimi socialnimi partnerji.« (2020, str. 38). Po Smernicah je predvideno, da izvajalci javne službe v IO za usklajevanje partnerskega sodelovanja z drugimi izvajalci svetovalne dejavnosti v slovenskem izobraževalnem prostoru ter drugimi organizacijami v lokalnem oziroma regionalnem okolju oblikujejo **strateški svet**.

V nadaljevanju tega gradiva bomo opredelili nekaj ključnih strokovnih priporočil, ki bodo izvajalcem svetovalne dejavnosti v IO, ki se izvaja kot javna služba, v pomoč pri oblikovanju strateškega sveta, kot je opisano v Smernicah. Pri tem izhajamo tudi iz dosedanjih izkušenj delovanja strateških in strokovnih partnerstev v mreži središč ISIO.

V modelu in v praksi središč ISIO¹ je bilo vzpostavitev partnerstva eno dveh glavnih ciljev. Poleg cilja, vsem odraslim zagotoviti brezplačno kakovostno, strokovno in celostno informiranje ter svetovanje kot podporo njihovem izobraževanju in učenju, je bil enako pomemben tudi cilj povezati čim več ponudnikov izobraževalnih in svetovalnih storitev za odrasle v lokalnem okolju v omrežje ter tako zagotoviti kakovostno, celostno in usklajeno delovanje vseh subjektov na področju informiranja in svetovanja v izobraževanju odraslih (Vilič Klenovšek, Klemenčič, 2000).

V skladu z opredeljenim modelom središča ISIO smo vzpostavitev partnerske mreže formalizirali pri vsakem od 17 regionalnih središč ISIO. V modelu središča ISIO (nazadnje prenovljenem v letu 2014) smo zapisali:

¹ V praksi se je mreža središč ISIO vzpostavljala postopoma, preko javnih razpisov in s tem tudi financiranja iz sredstev Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport ter v nekaterih obdobjih tudi iz sredstev Ekonomsko socialnega sklada, od prvih pet v letu 2001, do skupno 17 središč ISIO v letu 2017.

Drugi cilj delovanja središč ISIO, povezovanje različnih organizacij, je uresničen tudi s formalno vzpostavitvijo t. i. **svetovalnega omrežja za izobraževanje odraslih**, ki deluje pri vsakem središču. Glavni cilj omrežja je odraslim zagotoviti kakovostne svetovalne storitve v skladu s cilji in načeli, ki smo si jih zastavili, svetovalno središče želi v lokalnem okolju postati resnično središče svetovalne dejavnosti za izobraževanje odraslih (Vilič Klenovšek in Dobrovoljc, 2014, str. 36).

Že od samega začetka vzpostavitve središč ISIO smo se zavedali, da v mreži središč ISIO sami ne morejo zagotoviti, da bi odraslemu nudili tudi svetovalno pomoč na področjih, ki niso neposredno vsebina svetovanja za izobraževanje (poklicno usmerjanje, materialni problemi, povezani z izobraževanjem, družinska problematika itd.), hkrati bi bilo to nesmiselno, ker v lokalnem okolju že obstajajo ustanove, ki razvijajo tovrstno dejavnost.

Poudarek je bil na profesionalnem povezovanju vseh, ki delujejo v okolju, tako svetovalnega središča kot drugih ustanov s ciljem, da se:

- »poveča dostopnost svetovalne pomoči vsemu prebivalstvu,
- zagotavlja kakovost svetovalnih storitev,
- omogoči celovito ponudbo,
- omogoči komplementarno dopolnjevanje dela različnih ustanov,
- prispeva k izenačevanju možnosti za različne marginalizirane skupine« (prav tam, str. 36).

V svetovalnem omrežju pri središču ISIO so se združevale izobraževalne in druge ustanove, ki izvajajo različne izobraževalne in svetovalne storitve, ali pa tiste organizacije, ki lahko vplivajo na razvoj svetovalne dejavnosti za izobraževanje odraslih v lokalnem okolju.

V modelu ISIO je bilo v svetovalno omrežje povezanih dve vrsti partnerskih organizacij, in sicer **strateški partnerji**, ki so bili predstavniki organizacij, ki v regiji soodločajo o razvojnih vprašanjih in tako tudi o izobraževanju odraslih, in **strokovni partnerji**, ki so predstavniki organizacij, ki se neposredno ukvarjajo s svetovalno dejavnostjo ali z izobraževanjem odraslih. Strateški partnerji so se povezovali v Strateškem svetu, strokovni partnerji pa v Strokovnem aktivu.

Andragoški center Slovenije (v nadaljevanju ACS), ki je razvil model središča ISIO in zagotavljal strokovno podporo delovanju mreži središč ISIO, je ves čas delovanja središč ISIO spremljal tudi delovanje svetovalnih omrežij in občasno izpeljal tudi evalvacijo o rezultatih in učinkih partnerskega povezovanja. Poleg tega so središča ISIO v letno poročilo o spremljanju dejavnosti središča vedno vključila tudi poročilo o delovanju partnerske mreže.

V večini regij je partnerska mreža v obliki delovanja Strateškega sveta in Strokovnega aktivna dobro delovala in uresničevala zastavljene cilje. V posameznih regijah pa so svetovalci (in

direktorji LU, kjer je sedež središča ISIO) izpostavljali, da je vodenje dveh vrst partnerstev zahtevno po času in vsebini ter odzivnosti partnerjev v posameznih okoljih ter predlagali, da bi imeli le eno obliko povezovanja in organiziranosti partnerjev. Ti predlogi so bili upoštevni ob ponovnem premisleku o vsebini in organiziranosti svetovalne dejavnosti v IO kot javne službe (v skladu z ZIO-1). Upoštevani so bili tudi drugi strokovni premisleki in izkušnje s partnerskim povezovanjem v drugih evropskih državah (na primer projekta Erasmus+ KA3, GOAL- Svetovanje odraslim v izobraževanju, 2015–2018) ali drugih nacionalnih omrežjih na področju svetovalne dejavnosti v izobraževanju in/ali zaposlovanju.

Poleg tega smo upoštevali, da svetovalna dejavnost v IO, ki se izvaja kot javna služba v skladu z ZIO-1, vključuje tri področja svetovalne dejavnosti v IO: svetovalno dejavnost pri vključevanju in nadaljevanju izobraževanja, svetovalno dejavnost pri ugotavljanju in dokumentiranju znanja in spretnosti in svetovalno dejavnost pri samostojnem učenju. Predvsem slednja je dodana svetovalna dejavnost v javni službi, ki se je do konca leta 2020 izvajala kot samostojna dejavnost v Središčih za samostojno učenje - SSU.

Mreža središč za samostojno učenje (SSU) je ena starejših infrastrukturnih dejavnosti, ki jih je razvil Andrigoški center Slovenije, ki tudi strokovno podpira njihovo delovanje. Z razvojem organiziranega samostojnega učenja je ACS začel leta 1993 z željo po vzpostavitvi in širjenju kulture organiziranega samostojnega učenja v Sloveniji. V javno mrežo je bilo leta 2021 vključenih 34, z letom 2022 pa bo vključenih 35 ljudskih univerz, na katerih so locirana SSU.

Središča za samostojno učenje (SSU) so namenjena vsem odraslim, ki jim iz kakršnih koli razlogov tradicionalno učenje in izobraževanje nista dostopna ali jim ne ustrezata. Učenje v središčih je za udeležence brezplačno, v SSU pa so na voljo različna učna gradiva, primerna za samostojno učenje, sodobna učna tehnologija ter strokovna pomoč osebja.

Kljub temu, da podatki kažejo, da se število udeležencev v SSU z leti povečuje, se je pojavila potreba po razvoju, dopolnjevanju in nadgradnji delovanja SSU. Z vidika partnerstva in njegove vloge pri delovanju SSU je predvsem pomembno spoznanje, da kljub večanju števila udeležencev, določenih ranljivih skupin v središčih ne zajamemo. Kot odgovor na to, lahko beremo prvo priporočilo, ki je bilo pripravljeno kot del raziskovalno-aplikativnega projekta *Strokovna in razvojna podpora mreži SSU*² in ki navaja, da naj » SSU pristopajo k ranljivim skupinam s prijemi »outreach« (terenskega dela oz. terenske dejavnosti) bodisi z vstopanjem na lokacije ranljivih skupin (azilni dom, dom upokoјencev, romska naselja, odmaknjeno podeželje) bodisi z vzpostavljanjem stikov in povezav z organizacijami in institucijami, ki tem skupinam zagotavljajo druge vrste podpore (npr. Slovenska filantropija, socialni centri, Zavod

² Projekt Strokovna in razvojna podpora mreži SSU, vključno z vsemi priporočili za posodobitev modela SSU, je opisan v prispevku Središča za samostojno učenje (SSU): aktualni izzivi, priporočila in vizija razvoja (Jug Došler, Zagmajster).

za zaposlovanje in njegove območne enote, ki delujejo v lokalnih okoljih, nevladne organizacije, socialna podjetja, zavodi za rehabilitacijo ipd.)«.

Poleg vsega navedenega smo za mnenje o določenih vidikih vzpostavljanja strateškega partnerstva v skladu s Smernicami, **v letu 2021 vprašali s posebnim anketnim vprašalnikom** tudi izvajalske organizacij svetovalne dejavnosti v IO, z namenom, da so tudi njihova mnenja ena od podlag za oblikovanje strokovnih priporočil za vzpostavitev strateškega partnerstva v svetovalni dejavnosti v IO, ki se od januarja 2021 izvaja kot javna služba.

Pred predstavitvijo mnenja izvajalskih organizacij in priporočil bomo predstavili tudi pomen in priporočila za vzpostavitev partnerstev v IO v evropskih in nacionalnih dokumentih ter vse možne ravni vzpostavljanja partnerstev v svetovalnih dejavnosti, od evropske, do institucionalne.

2. PARTNERSTVO V EVROPSKIH IN NACIONALNIH STRATEŠKIH DOKUMENTIH

2.1 Evropski dokumenti

Pomen partnerstva opredeljujejo tudi evropske strateške in strokovne usmeritve razvoja izobraževanja odraslih v zadnjih desetih letih in sicer v dveh ključnih dokumentih:

- **Resolucija Sveta o novem evropskem programu za izobraževanje odraslih 2021–2030 (Evropska komisija, 2021)³,**
- **Poti izpopolnjevanja: nove priložnosti za odrasle (Evropska komisija, 2016).**

V **Resoluciji Sveta o novem evropskem programu za izobraževanje odraslih 2021–2030**, ki je bila sprejeta konec leta 2021 je kot splošni cilj novega evropskega programa navedeno: »do vključno leta 2030 povečati in izboljšati zagotavljanje, spodbujanje in uporabo možnosti za formalno, neformalno in priložnostno učenje za vse«.

Glavna prednostna področja Resolucije, ki zagotavljajo kontinuiteto dela in nadaljnji razvoj izobraževanja odraslih, so:

- upravljanje,

³ Tudi v predhodni Resoluciji Sveta o prenovljenem evropskem programu za izobraževanje odraslih (Evropska komisija, 2011) je bil pomen partnerstva izpostavljen na več mestih v 13 priporočenih ukrepih. Države članice EU pripravljajo konkretne akcijske načrte oziroma projekte za uresničevanje le teh. V Sloveniji je koordinator teh aktivnosti Andragoški center Slovenije. Aktivnosti, ki se izvajajo so objavljene pa spletnem portalu projekta **Uresničevanje prenovljenega Evropskega programa za učenje odraslih (EPUO) v Sloveniji:** <https://epuo.acs.si/>

- ponudba in izraba možnosti za vseživljenjsko učenje,
- dostopnost in prožnost,
- kakovost, pravičnost, inkluzija in uspeh pri izobraževanju odraslih,
- zeleni in digitalni prehod.

Pomen partnerstva med različnimi deležniki na področju izobraževanja odraslih je naveden v prednostnem področju 1 – upravljanje. Tri podtočke so tu pomembne, vse tri govorijo o partnerstvu.

a)

Partnerstva med vladami, regionalnimi in lokalnimi organi, izvajalci izobraževanja in usposabljanja, podjetji, socialnimi partnerji, javnimi službami za zaposlovanje in socialnimi službami ter civilno družbo so potrebna in so tesno povezana z odgovornostjo, ki si jo delijo vsi udeleženi. Ta odgovornost se nanaša na naloge, med katerimi so analiza potreb po izobraževanju in usposabljanju ter razvoj učnih možnosti za odrasle, optimizacija vključenosti vseh deležnikov in sodelovanja med njimi, ozaveščanje in obveščanje ter podpora za zagotavljanje zadostnega usmerjanja in svetovanja izvajalcem in podjetjem.

b)

Krepitev splošnih pogojev za sodelovanje na področju potreb glede izobraževanja odraslih: skušati zasnovati celovit pristop k izobraževanju odraslih, pri čemer so mišljene vse vrste, oblike in ravni izobraževanja in usposabljanja odraslih ter druge relevantne oblike učnih možnosti, in pojasniti vloge vseh vključenih sektorjev. Zagotavljati bi moral medsektorski nadzor ter medresorska in medsektorska partnerstva, kar bi vodilo v koherentnost zadevne politike. Iz takega pristopa – kot dela vseživljenjskega učenja – bi lahko izšle strategije izobraževanja odraslih in nacionalne strategije za znanja in spretnosti, temelječe na raziskavah, dokazih in podatkih.

c)

Sodelovanje in partnerstvo med deležniki na nacionalni, regionalni in lokalni ravni bi moralo ustrezati potrebam učečih se odraslih in delodajalcev, po možnosti in v skladu z nacionalnimi okoliščinami tudi z uspešnim in učinkovitim financiranjem pobud na področju izobraževanja odraslih.

V letu 2016 pa je bil sprejet dokument **Poti izpopolnjevanja: nove priložnosti za odrasle** (Evropska komisija, 2016), ki prav tako izpostavlja tudi pomen partnerstev na področju izobraževanja odraslih, še posebej za aktivnosti namenjene nizko kvalificiranim odraslim.

Priporočene aktivnosti v Poti izpopolnjevanja so namenjene odraslim z nizko ravniyo spretnosti, znanj in kompetenc, z namenom, da se jim zagotavljale prožne priložnosti za izboljšanje bralne in matematične pismenosti ter digitalne kompetence in za doseganje višjih

ravni evropskega ogrodja kvalifikacij (EOK), pomembnih za trg dela in dejavno udeležbo v družbi. V dokumentu je poudarjeno, da bi le to lahko dosegli z izvajanjem izobraževanja in usposabljanja v ustreznih učnih okoljih, pri čemer ustrezno usposobljeni učitelji in izvajalci usposabljanj uporabljajo metode poučevanja odraslih in izkoriščajo možnosti digitalnega učenja.

V dokumentu je predlaganih vrsto konkretnih priporočil, ki so razdeljeni v več sklopov, med katerimi je tudi sklop **Usklajevanje in partnerstvo**: države članice EU naj zagotovijo učinkovito usklajevanje za izvedbo tega priporočila, hkrati pa po potrebi podpirajo vključitev ustreznih javnih in zasebnih akterjev s področja izobraževanja in usposabljanja ter zaposlovanja, s socialnega, kulturnega in drugih zadevnih področij politike, pa tudi spodbujanje partnerstev med njimi, vključno s čezmejnimi in regionalnim sodelovanjem (2016).

2.2 Nacionalni dokumenti

Sodelovanje med različnimi organizacijami, socialnimi partnerji in deležniki je vseskozi pomemben del slovenskega izobraževanja odraslih. Tudi v nacionalnih dokumentih je definirano kot pogoj za uspešno izvajanje tako izobraževanja odraslih kot tudi svetovalne dejavnosti. V nadaljevanju predstavljamo opis pomena partnerstva v naslednjih dveh dokumentih:

- **Resolucija o nacionalnem programu izobraževanja odraslih 2022-2030,**
- **Slovenska strategija pametne specializacije.**

V novi **Resoluciji o nacionalnem programu izobraževanja odraslih 2022-2030** je pomen partnerstva opredeljen na več mestih. Partnerstvo v *»smislu povezovanja med državo, regionalno in lokalno ravni s krepitvijo dialoga v procesu ugotavljanja izobraževalnih potreb, pri načrtovanju in izvajanju ukrepov«* je eden izmed prepoznanih izzivov za ReNPIO 2022–2030. In v izzive bodo politike z različnimi ukrepi v obdobju 2022–2030 še posebej usmerjene.

Partnerstvo na različnih nivojih in med različnimi socialnimi partnerji je kot ukrep za doseg krovnih kazalnikov naveden tudi pri dveh prednostnih področjih:

- a) 2. prednostno področje: izobraževanja za pridobitev izobrazbe, kjer je partnerstvo opredeljeno na področju ukrepov za pridobitev izobrazbe s področja srednješolskega izobraževanja, višjega strokovnega izobraževanja ter krepitev socialnega partnerstva;
- b) 3. prednostno področje: strokovno usposabljanje in izpopolnjevanje za potrebe trga dela, kjer je partnerstvo poudarjeno pri področju Neformalni programi usposabljanja in izpopolnjevanja: »krepitev partnerstev na državni in regionalni ravni med socialnimi partnerji in drugimi odgovornimi deležniki s ponudniki izobraževanja za oblikovanje neformalnih programov izpopolnjevanja in usposabljanja v skladu s potrebami trga dela« (Resoluciji o nacionalnem programu izobraževanja odraslih 2022-2030, str. 32).

Posebno mesto pa ima pri 5. prednostnem področju: dejavnosti na področju izobraževanja odraslih, ko je med ukrepi pri dejavnosti **Svetovalna dejavnost v izobraževanju odraslih** navedeno (prav tam, str. 36):

zagotovitev partnerstva z različnimi deležniki v svetovalni dejavnosti v izobraževanju odraslih na državni in lokalni oziroma regionalni ravni s področja: izobraževanja, kulture (na primer knjižnice), sociale, zdravstva, urejanja trga dela (na primer ZRSZ, Javni štipendijski, razvojni, invalidski in preživninski sklad Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: JŠRIPS, in podobno), gospodarstva (podjetja, združenja delodajalcev in drugi) in povezovanje s socialnimi partnerji (na primer sindikati) ter nevladnimi organizacijami.

Tudi pri dejavnosti **Ugotavljanja in priznavanja znanja odraslih** (prav tam, str. 37) je med ukrepi zapisano, da je potrebno zagotoviti *»partnerstva z različnimi deležniki na državni in lokalni oziroma regionalni ravni pri razvijanju in izvajanju dejavnosti vrednotenja neformalno pridobljenega znanja odraslih«*.

Partnerstvo na različnih ravneh je poudarjeno tudi pri dejavnosti Ozaveščanje, informiranje in spodbujanje za vključevanje odraslih v VŽU. Kot eno od priporočil za uresničevanje ciljev ReNPIO 2022–2030, pa je vzpostavljanje partnerstev navedeno tudi pri poglavju Spremljanje izvajanja ReNPIO 2022–2030.

Partnerstvo in povezovanje med socialnimi in drugimi deležniki je izpostavljeno tudi v **Slovenski strategiji pametne specializacije**. Na področju razvoja človeških virov tako opredeljuje ključne izzive, ki jih obravnavajo ukrepi (str. 32):

- zagotovitev dovolj strokovno usposobljenega kadra, ki odgovarja potrebam gospodarstva;
- prispevanje k povečevanju dodane vrednosti s spodbujanjem oblikovanja novih organizacijskih in poslovnih modelov pri delu s človeškimi viri v podjetjih;
- **ozaveščanje in povezovanje socialnih partnerjev ter drugih deležnikov** z namenom prepoznavanja njihove vloge pri podpori tem procesom.

3. RAZLIČNE RAVNI IN OBLIKE PARTNERSKEGA POVEZOVANJA

Povezovanje in sodelovanje različnih organizacij v partnerskih oblikah, z namenom povečanja dostopnosti, kakovosti in učinkovitosti svetovalne dejavnosti v IO, lahko poteka na različnih ravneh. Pravzaprav je pomembno, da je partnerstvo, ki se vzpostavlja na lokalni oziroma regionalni ravni, podprto tudi s partnerstvom/-stvi na nacionalni ravni in le ta tudi na evropski ravni

Iz dosedanjih izkušenj, lahko opredelimo **kar štiri možne ravni partnerskega sodelovanja**:

1. evropska raven,
2. nacionalna raven,
3. lokalna oziroma regionalna in
4. institucionalna oziroma raven posamezne organizacije.

V nadaljevanju na kratko opisujemo značilnosti sodelovanja in povezovanja na vsaki od navedenih ravni.

3.1 Evropska raven povezovanja in sodelovanja

Na evropski ravni je več organizacij in/ali združenj, ki posebno pozornost namenjajo svetovalni dejavnosti v IO, strateškim usmeritvam in tudi razvoju in kakovostnemu izvajanju v praksi. Med njimi so predvsem:

- a) mreža EAEA - European Association for Education of Adults (Evropsko združenje za izobraževanje odraslih),
- b) mreža Euroguidance,
- c) mreža CareersNet v okviru organizacije Cedefop,
- d) mreža EDEN - European Distance and e-Learning Network (Evropsko omrežja za e-učenje).

Ker se sodelavci ACS pri razvijanju svetovalne dejavnosti v IO povezujemo z vsemi navedenimi, jih v nadaljevanju na kratko tudi predstavljamo

a) Mreža EAEA

EAEA - European Association for Education of Adults (Evropsko združenje za izobraževanje odraslih)⁴ je glas neformalnega izobraževanja odraslih v Evropi. Je evropska nevladna organizacija, ki združuje 120 organizacij iz 43 držav in predstavlja več kot 60 milijonov učečih se odraslih v evropskem prostoru. Glavni namen EAEA je, da v evropskem prostoru povezuje in zastopa organizacije, ki delujejo na področju izobraževanja in učenja odraslih.

⁴ EAEA je bila ustanovljena leta 1953.

EAEA promovira učenje odraslih in dostop do le tega, vključenost v neformalno izobraževanje odraslih za vse, še posebej za skupine odraslih, ki niso vključene oziroma se manj pogosto vključujejo v izobraževanje in učenje (ranljive skupine odraslih). Glavne naloge EAEA so:

- sovploviti na opredelitev politik na področju neformalnega izobraževanja odraslih in VŽU na splošno;
- sodelovanje z institucijami EU, z nacionalnimi in regionalnimi predstavniki ter nevladnimi organizacijami, ki delujejo na področju IO, kot je Svet Evrope (Council of Europe) , Mednarodni Svet za izobraževanje odraslih (Council for Adult Education – ICAE), UNESCO idr.;
- sodelovanje z različnimi vplivnimi združenji in platformami na področju VŽU, kot je npr. Platforma za vseživljenjsko učenje (Lifelong Learning Platform), Socialna platforma (Social Platform) idr.;
- predstavljati izobraževanje odraslih kot civilno skupnost v uradnih delovnih skupinah in konferencah.

Za uresničevanje nalog v EAEA pripravljajo različne publikacije in poročila ter tudi informacije o rezultatih različnih projektov na področju IO, pripravljajo izjave in priporočila za predstavnike politik na področju IO (npr. Manifest za učenje odraslih v 21. stoletju – Moč in veselje učenja - Manifesto for Adult Learning in the 21st Century – The Power and Joy of Learning⁵), pomagajo svojim članom pri vzpostavljanju partnerstev v projektih in drugih oblikah sodelovanja. Poleg tega pripravljajo aktualne informacije o razvoju IO na ravni EU, pripravljajo e-novice, informacije objavljajo na svoji spletni strani (<https://eaea.org/>) in na družbenih omrežjih (Facebook in Twitter).

V zadnjih letih so ključne teme EAEA:

- aktivno državljanstvo in demokracija,
- zdravje in kakovost življenja,
- življenjske spretnosti odraslih,
- socialna kohezija, enakopravnost in enakost,
- zaposlovanje in delo,
- digitalizacija,
- migracije in demokratične spremembe,
- trajnostni razvoj.

Ob navedenih temah v EAEA poudarjajo tudi pomen svetovanja, terenskega dela in ozaveščanja za večjo vključenost odraslih v VŽU. V ta namen se vključuje kot partner v različne evropske projekte, v okviru Erasmus+ programa idr.

⁵ Manifest je na spletni strani EAEA dostopen tudi v slovenskem jeziku:
https://eaea.org/wp-content/uploads/2019/05/EAEA_manifest_2019_publicacija_SLO.pdf

ACS je pridružen član EAEA. Sodelavci se redno vključujemo v strokovne dogodke in konference, ki jih pripravlja EAEA, sodelujemo pri pripravi skupnih strokovnih in strateških gradiv, ki jih udeležujemo v nacionalnem prostoru. Sodelujemo tudi v projektih, v katerih sodeluje tudi EAEA, bodisi kot nosilec ali partner.

b) Mreža Euroguidance

Slovenija je članica tudi v mreži Euroguidance - Evropska mreža poklicno informativnih in kariernih centrov, ki povezuje svetovalce na področju vseživljenjskega kariernega orientacije v evropskih državah. Nosilec v Sloveniji je Nacionalni center za informiranje in poklicno svetovanje – NCIPS, ki deluje pri Zavodu RS za zaposlovanje (ZRSZ)⁶.

Centri Euroguidance delujejo v državah članicah EU, na Norveškem, Islandiji, v Turčiji, Švici, Srbiji in Makedoniji. Mrežo sofinancira Evropska komisija, Generalni direktorat za zaposlovanje, socialne zadeve in vključenost skupaj s pristojno nacionalno ustanovo v državi članici. Izbor umeščenosti in aktivnosti centra je tako avtonomna odločitev posamezne države. Namen delovanja mreže je izmenjava podatkov in pregled evropskih sistemov nacionalnega izobraževanja in usposabljanja ter mobilnosti svetovalcev⁷.

Centri Euroguidance v posamezni državi nudijo kakovostne informacije o vseživljenjski karierni orientaciji ter izvajajo tudi druge aktivnosti:

- zbirajo, pripravljajo in posredujejo aktualne informacije o možnostih izobraževanja in usposabljanja v svojih državah,
- zbirajo informacije v drugih državah članicah mreže Euroguidance za potrebe uporabnikov v svoji državi,
- promovirajo sodelovanja med različnimi akterji na področju poklicne orientacije na nacionalni in mednarodni ravni,
- prispevajo k boljši ozaveščenosti kariernih svetovalcev o možnostih, ki jih nudi EU,
- sodelujejo pri razvoju mreže Euroguidance z načrtovanjem in uvajanjem sodobnih komunikacijskih metod in orodij, s povezovanjem in sodelovanjem v delovnih skupinah Euroguidance, razvojem novih spletnih pripomočkov ter organizacijo in izvedbo študijskih obiskov.

ACS se seznaja z aktivnostmi v mreži Euroguidance preko članstva v nacionalni strokovni skupini za vseživljenjsko karierno orientacijo, ki jo opisujemo v nadaljevanju. Vse pridobljene informacije, ki so pomembne tudi za svetovalce v IO, prenesemo v mrežo izvajalcev

⁶ NCIPS se je mreži Euroguidance pridružil leta 2000.

⁷ Leta 2003 je mreža pripravila spletni portal PLOTEUS o možnostih izobraževanja in usposabljanja v evropskih državah. Portal je preimenovan v Learning Opportunities and Qualifications in Europe in je v letu 2021 v fazi prenove in nadgradnje, ki jo izvajajo v centrih Euroguidance.

svetovalne dejavnosti v IO preko delavnic in organiziranih baz podatkov, ki jih redno aktualiziramo na spletni strani <https://isio.acs.si/>.

c) Mreža CareersNet

Mreža CareersNet (Cnet) povezuje neodvisne strokovnjake na področju vseživljenjskega kariernega svetovanja in razvoja kariere, ki deluje pri Cedefopu, v okviru oddelka za izobraževanje in zaposlovanje, področja vseživljenjsko svetovanje (Lifelong guidance area). Člani mreže Cnet so posamezniki⁸, ki imajo reference s področja vseživljenjskega svetovanja in razvoja kariere. Izbrani in potrjeni so na osnovi Cedefopovega povabila za vključitev ekspertov posameznih držav v mrežo Cnet.

Mreža je ustanovljena z namenom, da se zbirajo primerljive in zanesljive informacije o razvitosti vseživljenjskega svetovanja razvoja kariere v evropskem prostoru. Namen zbiranja informacij in analiziranje le teh je odkrivanje pomanjkljivosti v sistemih vseživljenjskega svetovanja in iskanje rešitev za le te. Zbiranje podatkov in primerjanje le teh temelji na:

- zagotavljanju dostopa do natančnih informacij o dobrih praksah in spodbujanju prenosa le teh z ustreznimi prilagoditvami,
- informiranju o oblikovanju in izvajanju Cedefop-ovih priporočil in orodij,
- omogočanju primerjalnih analize nacionalnih sistemov,
- podpori državam pri razvoju nacionalnih sistemov.

Mreža Cnet je predvsem raziskovalno strateški forum, katerega cilj je razvoj novega znanja, hkrati pa članom omogoča tudi vzajemno in kolegialno učenje. Mreža Cnet omogoča vpogled v nacionalne sisteme, preko članov ima Cedefop dostop do zbiranja informacij in podatkov, pomembnih za vpogled v razvoj vseživljenjskega svetovanja.

Mreža zagotavlja priložnosti za vpogled v različne aktivnosti na področju razvoja kariere in drugih aktivnostih, povezanih s tem, kot so izobraževanje, usposabljanje, vrednotenje neformalno in priložnostno pridobljenega znanja, izobraževanje odraslih – vključno z nadgradnjo kvalifikacij in prekvalifikacijami, politike trga dela idr.

V okviru mreže se pripravljajo strokovna gradiva, ki usmerjajo tudi nadaljnji razvoj vseživljenjskega svetovanja in razvoja kariere v evropskem prostoru, kot je npr. eno zadnjih gradiv z naslovom »Note on lifelong guidance and the COVID-19 pandemic: Responses from Cedefop's CareersNet« (2020; dostopno na: https://www.cedefop.europa.eu/files/2020_05_27_lfg_and_pandemic_cnet_b.pdf).

⁸ Slovenija ima v mreži Cnet imenovana 2 predstavnika.

Cedefop se preko mreže Cnet povezuje tudi z drugimi organizacijami ali mrežami, kot so mreža Euroguidance, Evropska fundacija za usposabljanje – ETF, Mednarodni center za razvoj kariere in javne politike – ICCDPP, Mednarodna organizacija dela – ILO, Organizacija za gospodarsko sodelovanje – OECD, UNESCO idr.

Sodelavci ACS se redno seznanjamo z delom mreže Cnet in gradivi, ki so pripravljena v okviru te mreže ali v okviru dejavnosti Cedefopa na področju vseživljenjskega svetovanja preko sodelovanja v slovenski nacionalni Strokovni skupini za VKO. V nacionalni skupini se člani redno seznanjajo z novostmi, pripravljenimi v tej mreži in/ali na Cedefopu. Sodelavci ACS pa novosti, ki so pomembne tudi za svetovalno dejavnost v IO, prenesemo v mrežo svetovalcev v IO preko usposabljanj na različnih delavnicah ali na strokovnih dogodkih.

č) Mreža EDEN

Cilj mreže EDEN - Evropskega omrežja za e-učenje (European Distance and e-Learning Network) je spodbujanje učenja na daljavo, odprtega, fleksibilnega in e-učenja. Predstavlja platformo za sodelovanje in povezovanje različnih organizacij iz evropskih držav in regij, stremi k izmenjavi znanja med strokovnjaki s področja ter spodbuja politiko in prakso po Evropi in zunaj nje.

ACS je pridružen član te mreže, preko katere se sodelavci ACS redno seznanjamo z novostmi na področju e-učenja ter le te posredujemo tudi v mreži izvajalcev dejavnosti SSU.

V nadaljnjem razvoju bomo sodelavci ACS ohranjali povezovanje in sodelovanje na evropski ravni. Sledili bomo evropska strateška in strokovna priporočila na področju IO in svetovalne dejavnosti v IO ter tudi širše, za druge dejavnosti vseživljenjskega svetovanja, ki se povezujejo tudi s svetovalno dejavnostjo v IO. Preko sodelovanja v evropskih mrežah in organizacijah, predvsem preko EAEA, mreže Euroguidance, mreže CareersNet in EDEN, bomo sodelovali tudi kot aktiven soustvarjalec priporočil ter sodelovali v projektih, pomembnih za razvoj svetovalne dejavnosti v IO.

3.2 Nacionalna raven povezovanja in sodelovanja

Na ACS v okviru rednih nalog na področju razvoja svetovalne dejavnosti skrbimo tudi za partnersko povezovanje in sodelovanje z vsemi ključnimi organizacijami, ki vstopajo na področje izobraževanja odraslih in/ali svetovalne dejavnosti na nacionalni ravni. Cilji povezovanja in sodelovanja na nacionalni ravni so:

- medsebojno informiranje o dejavnostih, ki so pomembne tako za razvoj kot za izvajanje svetovalne dejavnosti v IO,
- vplivanje na opredeljevanje politike na področju izobraževanja odraslih in/ali svetovalne dejavnosti v IO na nacionalni ravni,
- priprava skupnih aktivnosti (strokovnih, promocijskih, za usposabljanje kadrov) za doseganje nacionalnih ciljev na področju svetovalne dejavnosti v IO.

Ključne organizacije na nacionalni ravni, s katerimi se kontinuirano povezujemo, so:

- Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport – MIZŠ,
- Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti – MDDSZEM,
- Center RS za poklicno izobraževanje – CPI,
- Državni izpitni center – RIC,
- Zavod RS za zaposlovanje - ZRSZ,
- Sklad za razvoj kadrov,
- Gospodarska zbornica Slovenije - GZS,
- Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije – OZS,
- Zveza svobodnih sindikatov Slovenije – ZSSS,
- Zveza ljudskih univerz – ZLUS in
- Zveza svetovalnih in izobraževalnih središč Slovenije - ZISSS.

Občasno tudi s:

- Slovensko filantropijo,
- Slovensko kadrovsko zvezo,
- Skupnostjo centrov za socialno delo,
- Filozofsko fakulteto v Ljubljani – Oddelkom za pedagogiko in andragogiko,
- Fakulteto za družbene vede,
- Fakulteto za socialno delo
- Arnesom (akademska in raziskovalna mreža Slovenije, ki zagotavlja omrežne storitve organizacijam s področja raziskovanja, izobraževanja in kulture ter omogoča njihovo povezovanje in medsebojno sodelovanje ter sodelovanje s sorodnimi organizacijami v tujini),
- Slovenskim izobraževalnim središčem- SIO (spletni porta: <https://sio.si/>),
- Inštitutom Jožef Stefan – IJS – Centrom za prenos znanja na področju informacijskih tehnologij – CT3,
- idr.

Posebej moramo izpostaviti tudi sodelovanje ACS v nacionalni Strokovni skupini za vseživljenjsko karierno orientacijo – VKO.⁹ V sklepu o imenovanju skupine za obdobje 2021-2025, so zapisane naslednje naloge (MIZŠ, 2021):

- oblikovanje ustreznih podlag in dokumentov v obliki priporočil in predlogov ter drugih rešitev za več ravni: urejanje politik, raven stroke in raven prakse in posvetovalna vloga pri pripravi sistemskih rešitev,
- spremljanje in zagotavljanje dostopnosti VKO,
- spremljanje in spodbujanje analiz, raziskav, evalvacij, instrumentov in projektov s področja VKO,
- koordinacija sistema politik in praks na različnih področjih VKO,
- povezovanje različnih akterjev za urejanje področja VKO v državi,
- sodelovanje in članstvo z zastopanjem Slovenije na mednarodni ravni za področje VKO, kot npr. CareersNet, Euroguidance ipd.,
- poročanje o delu in dosežkih strokovne skupine VKO.

V nadaljnjem razvoju svetovalne dejavnosti v IO na ACS zagovarjamo ohranitev in krepitev vseh navedenih oblik sodelovanja in povezovanja na nacionalni ravni.

Partnersko povezovanje na nacionalni ravni naj podpira partnersko povezovanje na regionalni ravni. Zato mora ACS upoštevati, da imajo nekatere nacionalne organizacije tudi svoje območne enote tudi na regionalni ravni in je potrebno o načinu in vsebini sodelovanja z organizacijami na nacionalni ravni ves čas seznanjati tudi izvajalce svetovalne dejavnosti v IO na regionalni ravni in obratno. Tako je na primer ACS v letih 2019–2021 podpiral delovanje 11 regijskih mrež, ki so bile vzpostavljanje v okviru ESS projekta Za krepitev socialnega dialoga (vodi ZSSS) med regionalnimi središči ISIO in območnimi enotami ZSSS (več na spletni strani: <https://www.zsss-zksd.si/regijske-mreze/>).

Glede na predlog ACS, ki je predstavljen v poglavju 5, da naj izvajalci svetovalne dejavnosti v IO kot javne službe, poleg po Smernicah predvidenega Strateškega sveta, vzpostavljajo tudi strokovna partnerstva, naj ACS v takih primerih taka regionalna partnerstva podpre tudi z sodelovanjem in vključevanjem nacionalne/nih organizacije/ij, ki bodo lahko dodatno podprle taka regionalna partnerstva. Na primer, če se na regionalni ravni vzpostavi partnerstvo za kakovostnejše doseganje migrantov in priseljencev, lahko ACS podpre tako partnerstvo na nacionalni ravni s sodelovanjem s Slovensko filantropijo ipd.

⁹ Prvo skupino je imenoval minister za izobraževanje, znanost in šport v letu 2014, z mandatom do konca leta 2020. Strokovna skupina za VKO je v prvem mandatu svojega delovanja pripravila tudi nekaj skupnih strateških in strokovnih dokumentov, izpostavljamo predvsem dva: Politike na področju vodenja kariere s priporočili (2015) in Moja kariera, informacije za otroke, učence, dijake, študente, mlade in, odrasle, starše in strokovne delavce (2014). V letu 2021 pa je aktualna ministrica za izobraževanje, znanost in šport, imenovala skupino z mandatom do let 2025.

3.3 Lokalna oziroma regionalna raven sodelovanja in povezovanja

Na osnovi izkušenj iz dosedanje prakse delovanja partnerskega sodelovanja pri vsakem središču ISIO (v mreži 17 delujočih središč ISIO do leta 2020), v izvajanju svetovalne dejavnosti v IO kot javne službe, **se ohranja lokalni oziroma regionalni vidik sodelovanja in povezovanja**. Ključne cilje in namene tega sodelovanja in povezovanja smo že opisali.

Na tem mestu izpostavljamo temeljna načela, ki naj se upoštevajo pri vzpostavljanju partnerskega sodelovanja in povezovanja:

- prostovoljna vključitev,
- pripravljenost za aktivno sodelovanje,
- enakopravnost med partnerji,
- spoštovanje skupne profesionalne etike in etičnih načel, zapisanih v Smernicah,
- spoštovanje partnerskih dogovorov.

V javni mreži bo z januarjem 2022 delovalo **35 javnih izobraževalnih organizacij za odrasle**. Slovenija je uradno razdeljena na 12 statističnih regij, pri posamezni regiji navajamo tudi število LU v tej regiji:

1. Osrednjeslovenska regija (2 LU),
2. Gorenjska (5 LU),
3. JV regija (4 LU),
4. Savinjska regija (6 LU),
5. Koroška (2 LU),
6. Posavje (1 LU),
7. Notranjska (2 LU),
8. Primorska (2 LU),
9. Zasavje (1 LU),
10. Severna Primorska (3 LU),
11. Prekmurje (3 LU),
12. Podravje (4 LU).

Neuradno pa tudi:

- znotraj Savinjske regije je posebej opredeljena Savinjsko šaleška regija (1 LU) in
- znotraj Podravja je posebej opredeljeno območje Spodnje Podravje (2 LU).

Porazdelitev po celotni Sloveniji prikazuje sledeči zemljevid.

Slika 1: Zemljevid Slovenije z označenimi izvajalci svetovalne dejavnosti v IO

V Smernicah je zapisano, da izvajalci javne službe v IO za usklajevanje partnerskega sodelovanja z drugimi izvajalci svetovalne dejavnosti v slovenskem izobraževalnem prostoru ter drugimi organizacijami v lokalnem oziroma regionalnem okolju oblikujejo **strateški svet**.

Namen delovanja strateškega sveta je:

- izmenjava informacij o ciljih in vsebini svetovalne dejavnosti v IO ter stanju na področju izobraževanja odraslih v lokalnem oziroma regionalnem okolju,
- ugotavljanje potreb sodelujočih partnerjev za uporabljanje storitev svetovalne dejavnosti v IO,
- priprava skupnih strokovnih in promocijskih dogodkov v lokalnem oziroma regionalnem okolju z namenom boljše dostopnosti svetovalne dejavnosti v IO in izobraževanja odraslim v lokalnem oziroma regionalnem okolju,
- povezovanje z drugimi lokalnimi oziroma regionalnimi okolji ter ustanovami na nacionalni ravni in tudi v mednarodnem prostoru (Smernice za izvajanje, 2020, str.39).

Vsak izvajalec javne službe v IO mora biti vključen v strateški svet. Več o možnih načinih oblikovanja in delovanja strateškega sveta pa je opisano v poglavju 5 - Priporočila za oblikovanje strateškega sveta v regionalnem oziroma lokalnem okolju.

3.4 Institucionalna raven sodelovanja in povezovanja

Ne smemo pozabiti tudi na sodelovanje in povezovanje, ki poteka na ravni posamezne organizacije. V Smernicah je opredeljeno, da svetovalci v IO, ki izvajajo svetovalno dejavnost v IO, so vključeni v **strokovni aktiv**, ki je oblikovan v skladu z 39. členom ZIO-1 (2018). V 39. členu je opredeljeno, da se strokovni aktiv oblikujejo na posameznem izobraževalnem področju

oziroma v dejavnosti in jih sestavljajo delavci iz posameznega izobraževalnega programa za odrasle oziroma dejavnosti. Strokovni aktivni obravnavajo problematiko posameznega izobraževalnega področja oziroma dejavnosti, usklajujejo merila za preverjanje in ocenjevanje znanja udeležencev ter merila za evalvacijo izobraževalnega in drugega dela, dajejo andragoškem zboru predloge za izboljšanje izobraževalnega dela, obravnavajo pripombe in opravljajo druge strokovne naloge, določene z letnim delovnim načrtom (prav tam, 2018).

Poleg tega pa se znotraj organizacije medsebojno povezujejo tudi:

- vsi strokovni delavci, ki delajo kot svetovalci v svetovalni dejavnosti v IO, ki se izvaja kot javna (na vseh treh področjih svetovalne dejavnosti) ter skupaj načrtujejo in izvajajo aktivnosti, se dogovarjajo o delitvi nalog za skupne aktivnosti, se učijo drug od drugega ipd.
- svetovalci z osebjem, ki neposredno podpira delovanje svetovalne dejavnosti, osebje s področja poslovanja, administracije, računovodstva, tehničnih del in dela z informacijsko-komunikacijsko tehnologijo - IKT ter tudi s strokovnimi delavci na drugih področjih dela v organizaciji, kadar je to smiselno in koristno za izvajanje svetovalne dejavnosti; ne le za izvajanje neposrednega svetovalnega dela, temveč tudi drugih nalog, npr. do povezovanja lahko pride na področju izvajanja aktivnosti za presojanje in razvijanje kakovosti svetovalne dejavnosti (v Smernicah je predlagano, da izvajalec javne službe v IO v komisijo za kakovost, ki na ravni organizacije načrtuje in usklajuje presojanje in razvijanje kakovosti, imenuje vsaj enega predstavnika svetovalcev v IO) idr.

4. STRATEŠKI SVET KOT OBLIKA PARTNERSKEGA POVEZOVANJA NA REGIONALNI RAVNI

4.1 Opredelitev svetovalne dejavnosti v IO, ki se izvaja kot javna služba

V Smernicah je zapisano, da je svetovalna dejavnost v IO “/.../ ena **ključnih podpornih dejavnosti** v izobraževanju odraslih, ki pomembno prispeva k:

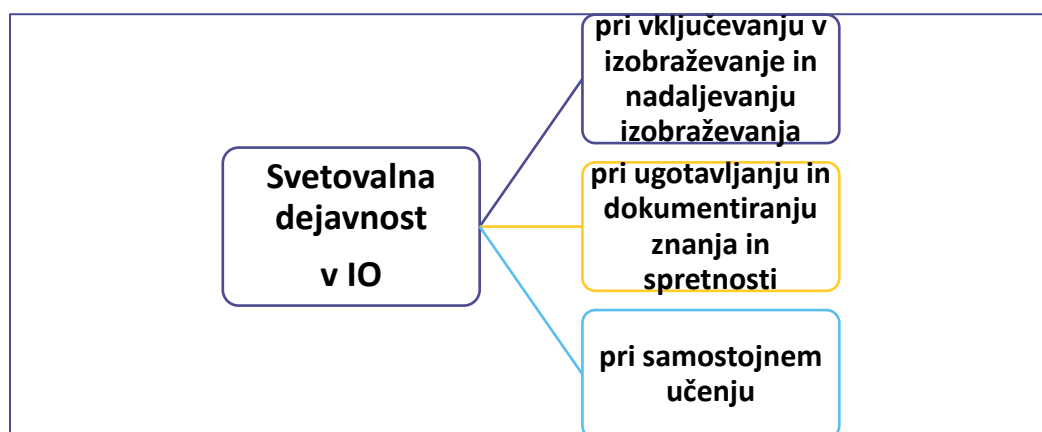
- **večji dostopnosti** izobraževanja,
- **večji vključenosti** v izobraževanje ter
- **večji uspešnosti in učinkovitosti** izobraževanja in učenja odraslih.” (Smernice za izvajanje..., 2020, str. 15).

Namenjena je **vsem odraslim** v lokalnem oziroma regionalnem okolju, v katerem deluje izvajalec javne službe v IO, tako potencialnim, kot že vključenim odraslim v katero koli izobraževalno organizacijo (prav tam, 13). »Pri tem mora biti še posebej dostopna ranljivim odraslim, ki imajo zaradi različnih ovir, oblik prikrajšanosti in primanjkljajev težji dostop do izobraževanja ali učenja in se redko ali sploh nikoli ne vključujejo v nadaljnje izobraževanje in učenje.« (prav tam, str. 21).

Kot smo že zapisali, po Smernicah svetovalna dejavnost v IO zajema **tri področja svetovalne dejavnosti**, kar ponazarja tudi spodnja slika (prav tam, str. 12-13): ¹⁰

- pri vključevanju v izobraževanje in nadaljevanju izobraževanja,
- pri ugotavljanju in dokumentiranju znanja in spretnosti ter
- pri samostojnem učenju.

Slika 2: Svetovalna dejavnost v IO

¹⁰ Povezanost teh treh področij je prinesel Zakon o izobraževanju odraslih – ZIO-1 (2018), ki opredeljuje svetovalno dejavnost kot del javne službe in v 52. členu navaja vsebino le te.

Vsako od treh področij svetovalne dejavnosti ima specifične naloge, ki seveda določajo tudi vsebino partnerskega sodelovanja. Novost partnerskega sodelovanja in povezovanja v skladu s Smernicami bo prav ta, da bo **v vsebini nalog partnerskega sodelovanja treba upoštevati cilje in vsebino vseh treh področij** svetovalne dejavnosti. Zato v nadaljevanju navajamo ključne opredelitve vsakega od treh področij, kot so zapisane v Smernicah:

V svetovalni dejavnosti pri vključevanju v izobraževanje in nadaljevanju izobraževanja svetovalec v IO nudi strokovno podporo odraslemu, ki se namerava vključiti v izobraževanje na novo oziroma nadaljevati že začeto izobraževanje. Odraslemu da celostne informacije o možnostih izobraževanja v programu osnovne šole za odrasle, v programih srednješolskega in višješolskega izobraževanja za odrasle, v javnoveljavnih izobraževalnih programih za odrasle, po katerih se ne pridobi javnoveljavna izobrazba, in v neformalnih izobraževalnih programih za odrasle ter mu pomaga pri odločanju. Svetovalec v IO odraslega spodbuja in motivira za vključevanje v izobraževanje in nadaljevanje izobraževanja ali za učenje pred vključitvijo, med potekom in po zaključku izobraževanja ali učenja.

V svetovalni dejavnosti pri ugotavljanju in dokumentiranju znanja in spretnosti svetovalec v IO nudi strokovno podporo pri ugotavljanju in dokumentiranju znanja in spretnosti, pridobljenih v formalnem in neformalnem izobraževanju ter priložnostnem učenju, ki sta prvi dve fazi procesa vrednotenja (drugi dve sta ocenjevanje in certificiranje). V tem procesu odrasli v sodelovanju s svetovalcem v IO ugotavlja in ozavešča, katero znanje in spretnosti že ima ter jih je pridobil v formalnem in neformalnem izobraževanju in priložnostnem učenju. Svetovalec v IO usmerja odraslega pri zbiranju in urejanju dokumentacije o učnih izidih, ki jih je pridobil po formalnih, neformalnih in priložnostnih poteh izobraževanja, učenja in dela. Pri tem sta poudarjeni aktivna vloga odraslega in aktivna vloga svetovalca v IO, ki odraslega vodi skozi proces in mu predstavi možnosti uporabe rezultatov tega procesa pri nadaljnjem izobraževanju in razvoju kariere.

V svetovalni dejavnosti pri samostojnem učenju je zagotovljena strokovna podpora svetovalca v IO odraslemu v okviru organiziranega samostojnega učenja. Svetovalna dejavnost pri samostojnem učenju zajema: dajanje informacij, ugotavljanje potreb, načrtovanje, motiviranje in svetovanje o gradivu in učni tehnologiji, učenju vsebin in doseganju učnih ciljev, analiziranju učnih izidov ter iskanju možnosti za samostojno učenje.« (prav tam, str. 16-17).

V praksi bodo posamezni izvajalci svetovalne dejavnosti v IO kot javne službe izvajali različen obseg dela svetovalca/cev na posameznem področju svetovalne dejavnosti. Pri tem bodo upoštevali dosedanje izkušnje in prakso ter izkazane potrebe po posameznem področju svetovalne dejavnosti v lokalnem oziroma regionalnem okolju. Le to bo smiselno upoštevati tudi pri opredelitvi vsebine nalog na področju partnerskega povezovanja.

Naj na tem mestu izpostavimo tudi, da so po Smernicah naloge svetovalca/cev razdeljene v **šest sklopov**¹¹, pri čemer mora biti obseg delovnih ur neposrednega svetovalnega dela vseh vključenih svetovalcev v posamezni organizaciji na letni ravni najmanj 50 %. Razporeditev obsega delovnih ur po treh področjih se za svetovalce določi v letnem delovnem načrtu izvajalca javne službe v IO v skladu s strokovnimi potrebami in prednostnimi nalogami.

Aktivnosti na področju partnerskega sodelovanja sodijo v **peti sklop nalog: sodelovanje in povezovanje znotraj in zunaj organizacije**, čemur je namenjeno od 5 do 10 % ur dela vseh vključenih svetovalcev.

4.2 Ključni cilji in nameni partnerskega povezovanja v skladu s Smernicami

Partnerstva v svetovalni dejavnosti se lahko vzpostavljajo zaradi strateških in/ali strokovnih ciljev. Pri opredelitvi partnerstva v Smernicah sta se oba vidika povezala, čeprav moramo glede na poimenovanje oblike povezovanja, Strateški svet, poudariti, da **so v ospredju strateški cilji**. Po Smernicah se s povezovanjem in sodelovanjem izvajalcev svetovalne dejavnosti kot javne službe s partnerskimi organizacijami, uresničujejo **naslednji ključni cilji** (Smernice za izvajanje..., 2020, str. 15):

- »zagotoviti boljšo dostopnosti svetovalne dejavnosti v IO vsem odraslim v lokalnem oziroma regionalnem okolju,
- prispevati k dopolnjevanju in usklajenemu delu partnerskih organizacij,
- zagotoviti boljše seznanjanje z ugotovljenimi potrebami po razvoju človeških virov v lokalnem oziroma regionalnem okolju in odzivanju nanje,
- prispevati k razvoju človeških virov v lokalnem oziroma regionalnem okolju«.

V Smernicah se priporoča, da se k partnerskemu sodelovanju (in s tem v strateški svet) **povabijo naslednje organizacije** (prav tam, str.39):

- »izvajalci drugih svetovalnih dejavnosti, namenjenih odraslim,
- izobraževalne organizacije, ki izobražujejo tudi odrasle,
- občine oziroma ustanovitelji javnih organizacij za izobraževanje odraslih,
- območne enote zavoda za zaposlovanje,
- centri za socialno delo,
- razvojne agencije,
- knjižnice,
- nevladne organizacije, ki izvajajo storitve za odrasle,
- organizacije drugih socialnih partnerjev (delodajalci, sindikat, združenja in zbornice)«.

¹¹ V Smernicah je opredeljenih naslednjih 6 sklopov nalog svetovalca/cev v IO: 1-neposredno svetovalno delo (50–55 % ur), 2-informiranje (5–10 % ur), 3-načrtovanje, spremljanje in evalvacija svetovalnega dela (10–15 % ur), 4-razvojne naloge (5–10 % ur), 5-sodelovanje in povezovanje znotraj in zunaj organizacije (5–10 % ur), 6-strokovno izpopolnjevanje (5–10 %ur) (2020, str. 28).

Ker je z vidika zagotavljanja učinkovitega delovanja Strateškega sveta priporočljivo, da število organizacij, ki so vključene, ni preveliko, **sodelavci ACS zato predlagamo**, da se lahko ob strateškem partnerstvu, z namenom doseganja posameznih ciljev v svetovalni dejavnosti v IO, občasno vzpostavljajo **tudi strokovna partnerstva**.

5. MNENJE IZVAJALCEV SVETOVALNE DEJAVNOST V IO O PARTNERSKEM SODELOVANJU (ANKETA V 2021)

V letu 2021, ko že deluje svetovalna dejavnost v IO kot javna služba in vse do marca 2022 že oziroma še delujejo strateški sveti, ki povezujejo partnerje v okviru projekta ESS Javni razpis za financiranje dejavnosti informiranja in svetovanja ter za ugotavljanje in vrednotenje neformalno pridobljenega znanja od 2016 do 2022. Po marcu 2022 pa bo vseh 35 organizacij pristopilo k oblikovanju strateškega partnerstva za svetovalno dejavnost v IO, ki deluje kot javna služba v skladu s Smernicami.

Za oblikovanje končnih priporočil, ki jih bodo lahko izvajalci svetovalne dejavnosti v IO upoštevali pri oblikovanju strateškega partnerskega sodelovanja, smo v drugi polovici letu 2021 **za mnenje zaprosili tudi izvajalce**. Jeseni 2021 smo jim poslali **spletno anketo**, ki je v Prilogi 1. V anketi nas je zanimalo, kako v javnih izobraževalnih organizacijah, ki izvajajo svetovalno dejavnost kot javno službo, razmišljajo o oblikovanju strateškega partnerstva. Na anketo je odgovorilo 20 od 34 organizacij (58,8 %), pri čemer sta iz ene organizacije odgovorili dve osebi. Odgovore vseh 21 sodelujočih predstavljamo v nadaljevanju. Vsi odgovori so zajeti v gradivu Prikaz rezultatov ankete o oblikovanju strateškega partnerstva pri organizacijah (Dobrovoljc, 2021), ki izvajajo svetovalno dejavnost v IO, iz katerega tudi črpamo predstavitev v nadaljevanju.

5.1 Podatki o sodelujočih organizacijah

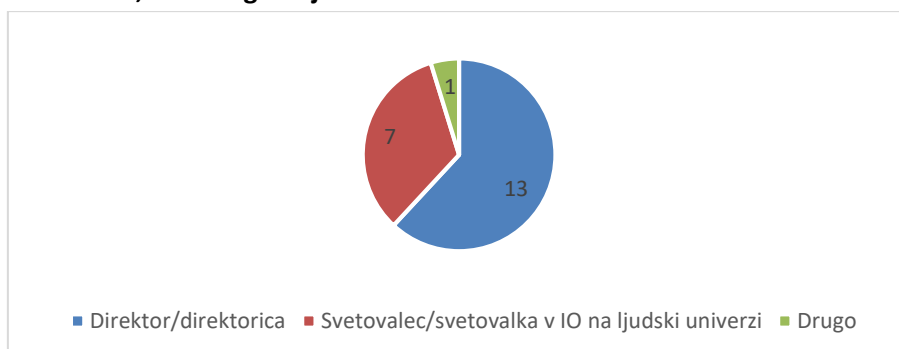
Na spletni anketni vprašalnik so odgovorile naslednje organizacije:

1. Javni zavod knjižnica Gornja Radgona, OE izobraževanje odraslih
2. Ljudska univerza tržič
3. Ljudska univerza Radovljica
4. Razvojno izobraževalni center novo mesto
5. Ljudska univerza Kranj
6. Ljudska univerza Škofja loka
7. Andragoški zavod ljudska univerza Velenje
8. Posoški razvojni center (2 osebi)
9. Ljudska univerza Ptuj
10. Ljudska univerza Murska Sobota
11. Ljudska univerza Ravne na Koroškem
12. Center za dopisno izobraževanje univerzum
13. Ljudska univerza Koper
14. Andragoški zavod Maribor
15. Ljudska univerza Krško
16. Cene Štupar - CILJ
17. Ljudska univerza Sežana
18. Ljudska univerza Slovenska Bistrica
19. Mocis, center za izobraževanje odraslih Slovenj Gradec
20. Ljudska univerza Celje

V predstavitvi podatkov, pridobljenih v spletni anketi, je v nadaljevanju upoštevano vseh 21 odgovorov.

V večini organizacij je na anketo odgovoril direktor/ica ter ena vodja LU (vpisana pod drugo), v sedmih organizacijah pa svetovalec/ka, kar je prikazano v grafu 1.

Graf 1: Osebe, ki so odgovarjale na anketo

Vir: povzetek ankete o oblikovanju strateškega partnerstva pri organizacijah, ki izvajajo svetovalno dejavnost v IO

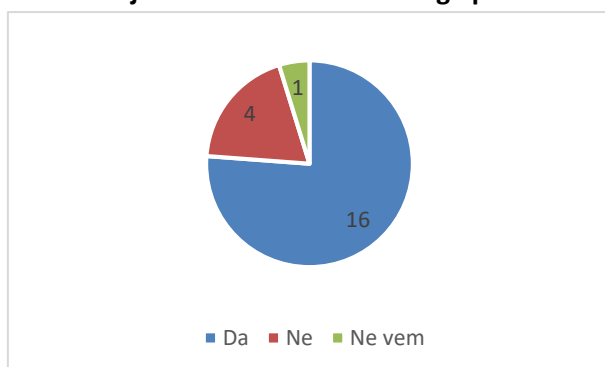
5.2 Dosedanje izkušnje pri sodelovanju v strateškem partnerstvu

V anketi smo posebej vprašali o dosedanjih izkušnjah pri sodelovanju v strateškem partnerstvu pri središčih ISIO. Do sedaj je bilo od 20 organizacij, 11 organizacij nosilcev strateškega partnerstva, 9 pa partnerskih organizacij. Na vprašanje o dosedanji **ustreznosti organizacije strateškega partnerstva pri središčih ISIO** so bili odgovori večine, da je bilo dosedanje strateško partnerstvo pri središčih ISIO ustrezno. Le štiri odgovori pa, da ni bilo ustrezno. Razlogi, ki so jih navajali, so bili:

- Strateški svet ni bil aktiven.
- Partnerstvo ni delovalo kot bi moralo. Sodelovali smo samo z nekaterimi partnerji, z drugimi partnerji smo sodelovali z drugimi projekti.
- Partnerstvo je bilo delno ustrezno, saj je bilo partnerstvo razširjeno in v bistvu nefunkcionalno, bolj kot ne samo sebi namen.
- Srečanje strateškega sveta so bila enkrat na leto, kjer se je poročalo o tem, kaj je konzorcij delal. Nikoli pa ni prišlo do razprave o strateških usmeritvah pri posameznih partnerjih oz. da bi za prihodnje leto iskali možnosti konkretnega sodelovanja in povezovanja.

Odgovori so prikazani tudi v grafu 2.

Graf 2: Mnenje o ustreznosti strateškega partnerstva pri središčih ISIO

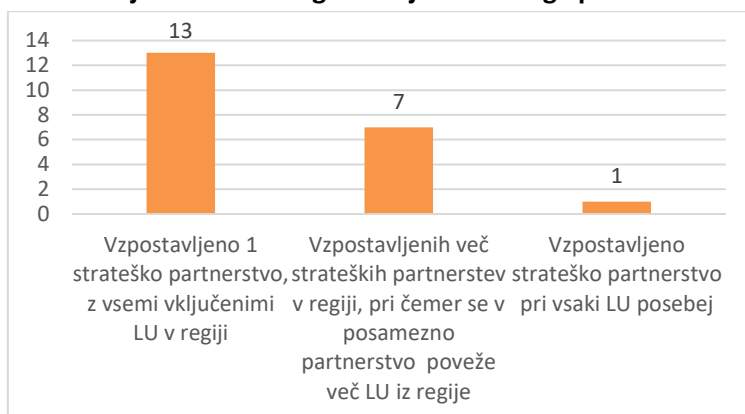

Vir: povzetek ankete o oblikovanju strateškega partnerstva pri organizacijah, ki izvajajo svetovalno dejavnost v IO

5.3 Mnenje o organizaciji strateškega partnerstva v prihodnje

Drugi del ankete je bil namenjen pridobitvi mnenja o oblikovanju strateškega partnerstva v prihodnje, torej po marcu 2022. Zanimalo nas je mnenje organizacij o številu strateških svetov, ki bi jih vzpostavili v svojem lokalnem oziroma regionalnem okolju, kateri kriteriji naj se pri tem upoštevajo, o načinu koordinacije delovanja strateškega sveta ter o številu partnerjev.

Graf 3: Mnenje o ustrezni organizaciji strateškega partnerstva v bodoče

Vir: povzetek ankete o oblikovanju strateškega partnerstva pri organizacijah, ki izvajajo svetovalno dejavnost v IO

Trinajst odgovorov od 21 (62 %) je bilo, da je smiselno oblikovati eno strateško partnerstvo v regiji, sedem jih je odgovorilo, da je smiselno oblikovati več strateških svetov in en odgovor, naj bo strateško partnerstvo pri vsaki organizaciji za izobraževanje odraslih. Oseba, ki je odgovorila tako, je kot utemeljitev napisala, da so edina LU v regiji, zato povezovanje več LU v eno partnersko mrežo ni možno. Odgovore prikazujemo tudi v grafu 3.

V nadaljevanju pa predstavljamo še pojasnila za:

a) eno strateško partnerstvo v regiji:

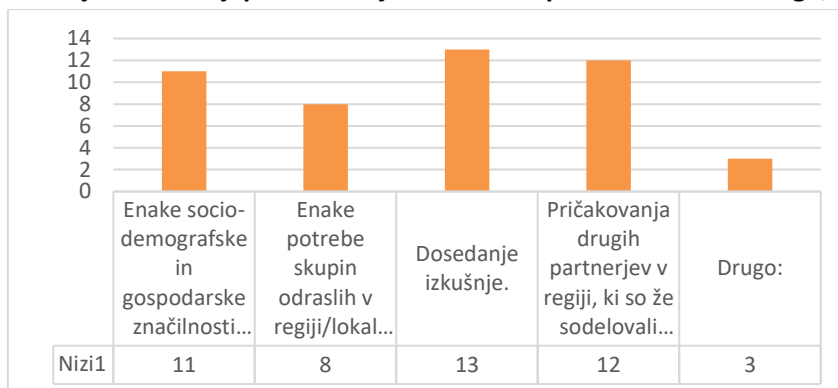
- Učinkovit in primeren način glede na pretekle izkušnje.
- Boljši rezultati, poenotenje postopkov, izmenjava dobrih praks.
- Združevanje virov in sredstev ter poznavanje širše slike potreb in izzivov.
- Glavne institucije v regiji so organizirane regijsko (po ena v regiji), tudi dosedanje izkušnje kažejo (dostopnost svetovanja, razvoj kakovostnih storitev, celovita promocija), da je to najbolj smiselna organizacija.
- V manjših regijah je povezovanje smiselno, saj tako ne prihaja do podvajanja udeležbe partnerjev.
- Tako pride do pretoka informacij iz celotne regije, strokovni delavci se bodo tudi zares povezovali in sodelovali. Vsekakor pa mora biti vodenje partnerstva krožno zasnovano in ne vezano na največjega izvajalca ali sedež regije!

b) več strateški partnerstev:

- Bolj smiselno zaradi lokacijske bližine združiti bližnje LU in ne vseh v regiji.
- Že sedaj sta dva nosilca strateškega partnerstva in tako naj ostane.

V spletni anketi smo vprašali tudi po mnenju o ključnih kriterijih, ki vplivajo na odločanje o načinu vzpostavitve strateškega partnerstva. Odgovori so predstavljeni v grafu 4.

Graf 4: Ključni kriteriji pri odločanju o načinu vzpostavitve strateškega/ih partnerstva/stev

Vir: povzetek ankete o oblikovanju strateškega partnerstva pri organizacijah, ki izvajajo svetovalno dejavnost v IO

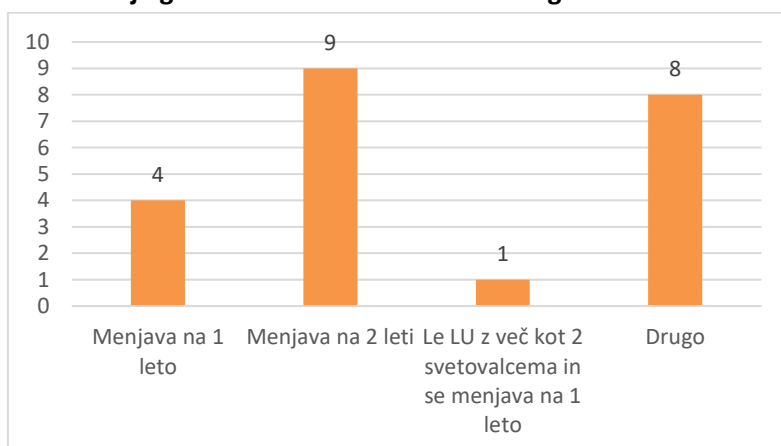
Iz odgovorov v grafu 4 je razvidno, da so udeleženci največkrat izbrali možnost, da je ključni kriterij **dosedanje izkušnje pri strateškem partnerstvu**, sledi kriterij **pričakovanja drugih partnerjev**, ki so že sodelovali pri partnerstvu in **enake demografske in gospodarske značilnosti** lokalnega okolja.

Pod možnost drugo pa so bili navedeni še ti odgovori:

- Strateško partnerstvo je namenjeno ugotavljanju trendov in možnosti sodelovanja s posameznimi partnerji za posamezne ciljne skupine. Če tega strateški svet ne spodbuja, je njegov obstoj pod vprašajem.
- Raznolikost partnerjev v strateškem svetu.
- Že obstoječe - vzpostavljene povezave med partnerji.

Posebej smo v anketi vprašali tudi po mnenju o načinu koordinacije dela strateškega sveta v primeru, da se pri tem poveže več LU. Odgovori so prikazani v grafu 5.

Graf 5: Mnenje glede koordiniranja strateškega sveta

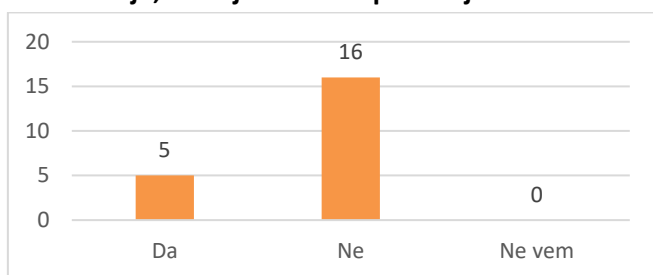
Vir: povzetek ankete o oblikovanju strateškega partnerstva pri organizacijah, ki izvajajo svetovalno dejavnost v IO

Iz podatkov v grafu 5 je razvidno, da je devet odgovorov bilo, da naj se koordinacija menja na 2 leti, kar 8 pa jih je izbralo možnost drugo. Štirje menijo, naj se koordinacija menja vsako leto, 1 pa, da naj koordinacijo opravljajo le organizacije, ki imajo več kot 2 svetovalca in koordinacija naj se menja na 1 leto. Pod drugo pa so bili podani še naslednji odgovori:

- Stvar dogovora med partnerji in želje le teh po tovrstnem vodenju. Smiselno bi bilo da se pri tem menjamo vsako leto, če pa kdo ne želi koordinirati pa to tudi pove.
- Vodenje koordinacije prevzamejo le LU, ki imajo več kot 2 svetovalca in se menjajo na 2 leti.
- O temeljnih vprašanjih se LU dogovorijo in nastopajo skupaj.
- V obstoječem partnerstvu so vključene poleg nas le organizacije/institucije s sedežem iz večjega kraja, kjer je središče. Nisem prepričana ali bi obstoječe partnerstvo delovalo tudi v našem okolju.
- Edina organizacija v regiji.

Odgovori na vprašanje, ali naj bo število partnerjev v strateškem svetu omejeno, pa so predstavljeni v grafu 6.

Graf 6: Mnenje, ali naj bo število partnerjev v strateškem svetu omejeno

Vir: povzetek ankete o oblikovanju strateškega partnerstva pri organizacijah, ki izvajajo svetovalno dejavnost v IO

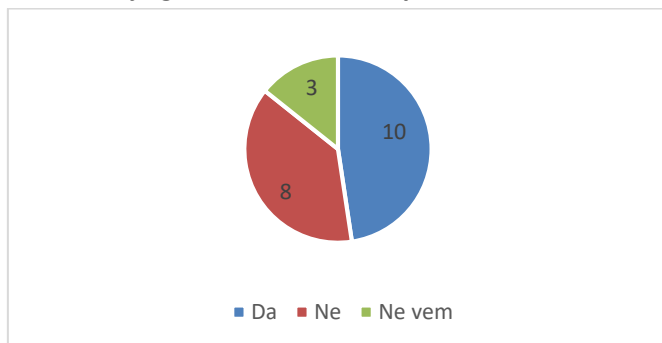
Iz podatkov v grafu 6 je razvidno, da prevladujejo odgovori, da števila ni smiselno omejevati (16 od 21), pet odgovorov pa, da je to smiselno. Pri teh odgovorih, da je število smiselno omejiti, pa so predlogi glede omejitve števila partnerjev zelo različni, in sicer:

- pet,
- maksimalno šest,
- sedem do deset,
- izhajati iz dosedanje izkušnje števila partnerjev,
- merilo sodelovanja v strateškem partnerstvu naj bo aktivno sodelovanje in interes po povezovanju; mislim, da smo v svetovalnih središčih dovolj razsodni, da ocenimo smiselno številu partnerjev v strateškem svetu.

5.4 Mnenje o vzpostavitvi strokovnega partnerstva

Organizacije smo vprašali tudi o tem, ali je smiselno vzpostaviti tudi **strokovna partnerstva**. 10 udeležencev anketiranja je mnenja, da je strokovno partnerstvo smiselno, osem jih meni, da le to ni potrebno, trije ne vedo. Odgovori so prikazani tudi v grafu 7, v nadaljevanju pa navajamo še pojasnila.

Graf 7: Mnenje glede smiselnosti vzpostavitve strokovnih partnerstev

Vir: povzetek ankete o oblikovanju strateškega partnerstva pri organizacijah, ki izvajajo svetovalno dejavnost v IO

Pojasnila anketiranih, zakaj je strokovno partnerstvo smiselno:

- Po našem mnenju bi se strateško partnerstvo moralo sestati enkrat letno in akcijsko načrtovati enoletne aktivnosti, ki so v skladu z različnimi strategijami, ki veljajo za regijo/okolje. V preteklosti smo večkrat izpeljali strokovna srečanja s partnerji, ki so se osredotočila na aktualne dogodke, sodelovanja in načrtovanja skupnih akcij. Taka sodelovanja zahtevajo večkratne stike, torej pogostejša srečanja v ožjem krogu (npr. dnevi svetovanja za znanje, regijski festival zate ...). Zato podpiramo tudi strokovna partnerstva.
- Pomembno bi bilo predvsem iz razvojnega vidika v primerih, ko se soočamo z izzivi, ki jim strokovno nismo kos, pa tudi za seznanjanje s primeri dobrih praks v drugih organizacijah ter razširitev svetovalne dejavnosti v druge organizacije.
- Strokovna partnerstva v lokalnem okolju so vzpostavljena in učinkovito delujejo.
- Primer: strokovna partnerstva s srednjimi šolami so praktično zamrla, saj ne beležimo velikega povpraševanja in vključevanja odraslih v formalne programe, kar pa se lahko spet spremeni - financiranje, potrebe na trgu. Podobno je pri društvih in organizacijah, ki vključujejo ranljive skupine, v zadnjih nekaj letih praktično ni bilo možnosti pripravljati programov za njih, saj ni bilo niti financiranja v tej smeri.
- Zaradi skupnega povezovanja pri doseganju ciljnih skupin ter rešitvah povezanih s tem.
- Na primer usklajeno ugotavljanje izobraževanih potreb. Že sedaj sodelujemo po potrebi z društvom kadrovskega delavcev.
- Strokovni partnerji so zagotovo pomembni, saj v sodelovanju z njimi rešujemo konkretne svetovalne izzive in med seboj dobro sodelujemo. Nam bi ustrezalo eno kombinirano partnerstvo, ker bi bili vključeni tako strateški kot strokovni partnerji. Morda bi bilo zaradi

specifike, manjšega okolja to bolj racionalno. Vsako leto ob dnevih svetovanja za znanje pripravimo zajtrk s partnerji kamor povabimo strateške in strokovne partnerje in razpravljamo tako o strateških kot strokovnih vprašanjih.

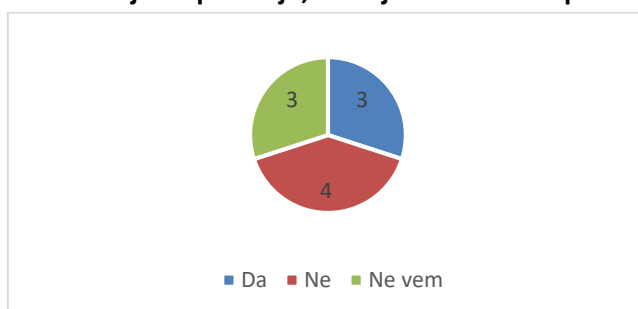
- Da se sliši glas še ostalih, ki niso v partnerstvu: podjetja, nevladne organizacije, društva ...
- Takšna partnerstva bi morala biti strokovno, ciljno usmerjena in tudi časovno omejena, torej projektno organizirana. Tako bi lahko vse, tudi manjše organizacije aktivno sodelovale v razvojnih, strateških projektih ali pilotnih poskusih.
- Strateško partnerstvo deluje na področju vzpostavljanja in izvajanja strategije, zastavljanja strateških ciljev, diseminacije rezultatov, promocije ipd. Strokovno partnerstvo pa skrbi za razvoj novih vsebin, raziskovanje in analizo dejanskega stanja, ugotavlja in določa ciljne skupine idr. strateški in strokovni svet predstavljata formo in vsebino. Dobro je, da imamo oboje (*prav tam*).

Pojasnila anketiranih, zakaj strokovno partnerstvo ni smiselno:

- Strokovna sfera že po sami naravi dela med seboj sodeluje in preko strateškega sveta izraža pobude, pomisleke ter tako posredno kreira cilje.
- Stvari v redu delujejo na ta način.
- Že z delovanjem v okviru strateškega sveta uspešno sodelujemo z relevantnimi deležniki v našem okolju.
- Ocenjujem, da strateško partnerstvo zadostuje.
- Z lokalnimi partnerji sodelujejo LU glede na aktivnosti in potrebe v regiji brez uradno osnovanega partnerstva.
- Bolj smiselni bi bilo oblikovati strateško–strokovno partnerstvo.

Posebej smo tudi vprašali, ali naj bo strokovno partnerstvo organizirano na formaliziran način? Na to vprašanje je odgovorilo le 10 udeležencev ankete in mnenja so bila zelo različna, nobeno ne prevladuje, kar prikazujemo v grafu 8.

Graf 8: Mnenje o vprašanju, ali naj bo strokovno partnerstvo formalizirano

Vir: povzetek ankete o oblikovanju strateškega partnerstva pri organizacijah, ki izvajajo svetovalno dejavnost v IO

Na koncu spletne ankete so imele organizacije tudi možnost sporočiti še druge predloge in opazanja, povezana z vzpostavitvijo strateškega partnerstva v skladu s Smernicami. Vsa posredovana sporočila se nahajajo v Prilogi 2 tega gradiva.

Iz povzetka odgovorov lahko sklenemo, da so udeleženci ankete še posebej poudarili, da je pomembno pri oblikovanju strateškega partnerstva v regiji upoštevati različne kontekste in specifične lokalnega oziroma regionalnega okolja ter tudi pretekle izkušnje s sodelovanjem v strateških svetih, ki so delovali pri središčih ISIO. Izmed navedenih mnenj, sodelavci ACS izpostavljamo še mnenje, ki naj usmerja delovanjem vseh strateških svetov: ».... Njegova odlika naj bo način povezovanja in funkcionalnost delovanja in ne le formalna oblika in obvezna vsebina« (Dobrovoljc, 2021, str. 6).

Na podlagi 20-letne strokovne podpore središčem ISIO in partnerstvu v okviru središč ter na podlagi mnenj udeležencev ankete o oblikovanju strateškega partnerstva v svetovalni dejavnosti v IO, ki se izvaja kot javna služba, smo **oblikovali priporočila za vzpostavitev strateških svetov, ki jih bodo izvajalci svetovalne dejavnosti v IO oblikovali po marcu 2022.** Kot smo že zapisali, do takrat še delujejo strateški sveti v okviru ESS projekta Javni razpis za financiranje dejavnosti informiranja in svetovanja ter za ugotavljanje in vrednotenje neformalno pridobljenega znanja od 2016 do 2022.

6. PRIPOROČILA ZA OBLIKOVANJE STRATEŠKEGA SVETA V REGIONALNEM OZIROMA LOKALNEM OKOLJU

6.1 Dejavniki, ki vplivajo na oblikovanje strateškega partnerstva

Odločitev, na kakšen način se bo v regiji oblikovalo strateško partnerstvo, je odvisna od več dejavnikov, od geografskih, socio-demografskih značilnosti regije, do dosedanje prakse sodelovanja med partnerji tako na področju svetovalne dejavnosti v IO kot tudi širše na področju razvoja človeških virov v lokalnem oziroma regionalnem okolju.

Pri oblikovanju strateškega partnerstva je potrebno izhajati iz:

- **značilnosti organizacij** – potencialnih partneric v regiji; ali je v regiji ena regijska izpostava ali več (npr. 1 območna služba Zavoda RS za zaposlovanje, ali na območju regije delujeta 2 območni službi);
- **števila organizacij, izvajalk svetovalne dejavnosti** v regiji in njihove velikosti (po številu kadrov in obsegu dejavnosti);
- **dosedanje prakse** regijskega sodelovanja (ali organizacije in deležniki v regiji sicer že sodelujejo na regijskem nivoju ali sodelujejo glede na delitev na posamezna dele regij – subregij oziroma geografsko in gospodarsko zaokrožena lokalna okolja);
- **izkušenj** dosedanjega delovanja strateških svetov (pozitivne ali negativne izkušnje sodelovanja v strateškem svetu);
- **pripravljenosti partnerjev na sodelovanje** v skupnih aktivnosti.

Pri tem pa se pri oblikovanju strateškega partnerstva ne sme pozabiti na temeljne cilje svetovalne dejavnosti v IO ter, da le ta vključuje tri področja svetovalne dejavnosti:

- pri vključevanju in nadaljevanju izobraževanja,
- pri ugotavljanju in dokumentiranju znanja in spretnosti odraslih in
- pri samostojnem učenju.

6.2 Število strateških partnerstev v regiji

Temeljno vprašanje pri oblikovanju strateškega partnerstva je, kakšno naj bo število strateških svetov v regijah, kjer deluje več izvajalcev svetovalne dejavnosti v IO. To vprašanje je bila tudi osrednja tema ankete o oblikovanju strateškega partnerstva v letu 2021, v kateri smo sodelavci ACS ponudili tri možne odgovore o delovanju strateškega/-ih sveta/-ov v regiji:

1. en strateški svet v regiji, v katerega so vključene vsi izvajalci svetovalne dejavnosti v IO,
2. več strateških svetov v regiji, v katere je vključenih več izvajalcev svetovalne dejavnosti v IO,
3. strateški svet pri vsakemu izvajalcu svetovalne dejavnosti v IO.

Sodelujoči v anketiranju na vprašanje o številu svetov niso enotno odgovorili, vendarle pa je večina, dve tretjini sodelujočih, odgovorila, da naj se v regiji vzpostavi eno strateško partnerstvo. Rešitvi, da se vzpostavi več strateških partnerstev v regiji, pa je naklonjena tretjina sodelujočih v anketiranju.

Na osnovi strokovnih izhodišč za vzpostavitev strateških partnerstev (zapisanih tudi v Smernicah), dosedanjih izkušenj in odgovorov v anketi, sodelavci ACS predlagamo, da je **v ospredju odločitev za vzpostavitev enega strateškega sveta**, da pa je ob upoštevanju zgoraj navedenih dejavnikov, možno vzpostaviti tudi več kot en strateški svet. Zato izvajalcem svetovalne dejavnosti v IO predlagamo dve možnosti oblikovanja strateškega partnerstva in pri vsaki navajamo dejstva, ki naj jih izvajalci pri odločanju za eno ali drugo možnost upoštevajo.

a) En strateški svet v regiji

Naše priporočilo je, da **se izvajalci svetovalne dejavnosti v IO poskušajo organizirati tako, da se oblikuje en strateški svet za celotno regijo**. Ta oblika je še posebej smiselna tam, kjer:

- kjer so deležniki organizirani regijsko (npr. en regijski CSD, RRA, ZRSZ, OZ, GZ),
- kjer se tudi sicer organizacije za druge vsebine (na področju razvoja človeških virov) povezujejo regijsko in/ali
- ko je v regiji več manjših organizacij, izvajalk svetovanja, z manjšim številom svetovalcev;

S tem se izognemo podvajanju oz. temu, da bi bili člani iz istih organizacij člani v več strateških svetih. Prednosti takšne oblike partnerstva so po anketi o partnerstvu naslednje:

- *Večja je učinkovitost, saj se na enem mestu odloča o razvoju svetovalne dejavnosti v IO ter nadaljnjem razvoju IO v regiji.*
- *Boljši so rezultati, postopki so poenoteni, poteka izmenjava dobrih praks.*
- *Poteka združevanje virov in sredstev ter poznavanje širše slike potreb in izzivov.*
- *Ne prihaja do podvajanja udeležbe partnerjev v več svetih.*
- *Pretok informacij je iz celotne regije, povezovanje in sodelovanje strokovnih delavcev je večje.*

To obliko partnerstva priporočamo tudi v regijah, kjer je sedaj delovalo več strateških svetov. Z enim svetom se lahko oblikuje strokovno in strateško močno partnerstvo, ki bo enakovreden sogovornik ostalim organizacijam v regiji. V partnerstvu bodo tako sodelovali predstavniki organizacij, ki lahko tudi sami oz. po pooblastilu odločajo o pomembnih vsebinskih vprašanjih, povezanih s svetovalno oz. izobraževalno dejavnostjo.

Organizacija enega strateškega partnerstva je seveda smiselna tudi takrat ko je v regiji ali subregiji le en izvajalec svetovalne dejavnosti v IO.

b) Več strateških svetov v regiji

Več strateški svetov v regiji je smiselno izjemoma, v prid takšni odločitvi veljajo sledeči argumenti:

- Regija je razdeljena na subregije (npr. Podravje in Savinjska).
- Glavni deležniki imajo več območnih enot v regiji in tudi ni enotnega delovanja v regiji (npr. več območnih služb ZRSZ, več regijskih CSD, ki pokrivajo eno regijo...).
- Strateški sveti so bili tako organizirani do sedaj in so izkušnje delovanja dobre.
- Organizacija enega strateškega sveta bi pomenila združevanje okolij z različnimi geografskimi, socio–demografskimi značilnostmi.

Če se izvajalci svetovalne dejavnosti v IO odločijo za več strateških svetov, je smiselno povezovanje geografsko bližjih organizacij, saj so tako razporejene tudi organizacije, partnerice v regiji.

Prednosti takšne oblike partnerstva so po anketi o partnerstvu, naslednje:

- *Takšna oblika je bolj smiselna zaradi lokacijske bližine združevanje bližnjih LU in ne vseh v regiji.*
- *Takšna oblika omogoča boljše pokrivanje potreb glede na različne geografsko socio–demografske značilnosti posameznih področij v regiji.*

Če se bodo izvajalci svetovalne dejavnosti v IO odločili za vzpostavitev več strateških svetov, je potrebno upoštevati:

- da predstavniki posamezne organizacije niso člani v več svetih;
- če je določena vrsta organizacija v regiji le ena (npr. območna enota Zavoda RS za zaposlovanje), se je smiselno dogovoriti, da je njen predstavnik član le v enem strateškem svetu in ne v dveh ali več.

V primeru vzpostavitve več strateških svetov v regiji, naj le ti sodelujejo med seboj z izmenjavo informacij o vsebini dela, z izmenjavo gradiv, s pripravo skupnih strokovnih in/ali promocijskih dogodkov idr.

6.3 Priporočila o vrsti partnerjev, ki naj bodo člani strateškega sveta

V strateški svet naj se povabi organizacije, ki so strateško pomembne v regiji, ki odločajo ali soodločajo o vprašanjih, povezanih s svetovalno dejavnostjo in izobraževanjem odraslih.

Glede na to, da so do leta 2021 v vseh regijah že delovali strateški sveti in izvajalci svetovalne dejavnosti v IO imajo izkušnje z različnimi partnerji ter njihovo angažiranostjo v dosedanjih strateških telesih, naj se v novo partnerstvo povabi tiste organizacije, ki so bila v dosedanjem delovanju strateških svetov aktivna. Pomembno je, da te organizacije odločajo o razvoju človeških virov v regiji.

Predlagamo:

1. predstavnike lokalnih skupnosti (če so le ti aktivni pri politiki izobraževanja odraslih),
2. predstavnika ZRSZ,
3. predstavnika CSD,
4. predstavnika RRA,
5. predstavnika OZ/GZ/sindikata,
6. predstavnika zavoda za šolstvo,
7. predstavnika regionalne oz. lokalne knjižnice idr.

Pomembno je, da so v strateškem svetu predstavniki, ki lahko odločajo oz. imajo mandat glasovanja. Tako se bodo lahko že na srečanjih strateškega sveta dogovorili in odločali o pomembnih strateških in vsebinskih vprašanjih.

Odločitev o številu partnerjev v strateškem svetu prepuščamo samim organizacijam, glavno vodilo pri tem naj bo:

- obvladljivost vodenja in koordinacije strateškega partnerstva,
- želja partnerjev po aktivnem sodelovanju.

Tudi sodelujoči v anketi so bili glede števila strateških partnerjev zelo različnih mnenj, pri tem so upoštevali dosedanje izkušnje. Zato naj pri razmisleku o številu partnerjev upoštevajo tudi dosedanje izkušnje različnega števila partnerjev v strateškem svetu.

6.4 Koordinacija – vodenje strateškega sveta

Na podlagi strokovnih izhodišč in mnenj organizacij v anketi v regijah, kjer se bo več izvajalcev svetovalne dejavnosti v IO združilo pri oblikovanju strateškega sveta, priporočamo koordinacijo Sveta z **menjavo na dve leti**. Razlogi za to so:

- letno bodo strateški sveti organizirali do največ 3 srečanja, večinoma le 1 ali 2 srečanja;
- bolj smiselno je, da organizacija koordinira aktivnosti v dveletnem obdobju, da se zavrti celoten cikel načrtovanja, izvajanja različnih aktivnosti in analiz, poročanja idr.
- krajši čas koordinacije lahko pri določenih dalj časa trajajočih vsebinskih aktivnostih pomeni menjavo sredi aktivnosti, kar ima lahko neugoden vpliv na samo dejavnost;
- pri koordinaciji se menjajo vse organizacije, izvajalke svetovanja;
- prva naj bo na vrsti ena izmed organizacij, ki ima že izkušnje z vodenjem in koordinacijo strateškega sveta.

Mandat trajanja strateškega sveta traja 4 leta.

6.5 Listine ob vzpostavitvi strateškega sveta

Pri oblikovanju strateških svetov, ki bodo delovali pri izvajalcih svetovalne dejavnosti v IO, v skladu s Smernicami predlagamo, da ob vzpostavitvi podpišejo **Dogovor o vzpostavitvi strateškega sveta**, v katerem so opredeljeni: temeljni namen in cilji delovanja sveta, naštetih partnerji, ki svet ustanovljajo ter način delovanja. Predlog vsebine dogovora je v prilogi 3 tega gradiva.

Na prvi seji strateškega sveta pa partnerji lahko podpišejo tudi **Poslovnik o delovanju strateškega sveta**. Poslovnik po svoji definiciji vključuje pravila, določila o organiziranosti in poslovanju (delovne organizacije, določenega organa). Zato je smiselno, da ima tudi strateški svet kot uraden organ, ki deluje pri izvajalcu svetovalne dejavnosti, svoj poslovnik. Čeprav po zakonodaji ni obvezen dokument, ga priporočamo, saj bo v njem podrobneje opredeljen način delovanja ter vse druge organizacijske podrobnosti, ki so pomembne za učinkovito in uspešno delovanje Strateškega sveta. Predlog vsebine poslovnika je v prilogi 4 tega gradiva.

7. OBLIKOVANJE STROKOVNEGA PARTNERSTA

Poleg partnerskega povezovanja, oblikovanega kot strateški svet pa sodelavci ACS predlagamo da izvajalci svetovalne dejavnosti v IO, v skladu z izraženimi potrebami in interesom organizacij v lokalnem oziroma regionalnem okolju, razmislijo tudi o **občasni vzpostavitvi t. i. strokovnega partnerstva**. Strokovno partnerstvo ima v ospredju uresničevanje strokovnih ciljev svetovalne dejavnosti v IO in s tem povezane konkretne strokovne aktivnosti, kot so npr. s svetovalno dejavnostjo v sodelovanju z drugimi organizacijami v lokalnem oziroma regionalnem okolju doseči posamezno ranljivo skupino odraslih, razviti nova strokovna gradiva in orodja ipd.

V strokovno partnerstvo se povabi predvsem druge organizacije, ki niso vključene v že delujoči strateški svet, se pa s svetovalno dejavnostjo v IO ukvarjajo predvsem na strokovni in ne toliko na strateški ravni. Delovanje partnerstva je lahko časovno omejeno.

Pri strokovnem povezovanju gre poleg krepitev učinkovitosti in profesionalnosti dela svetovalca v IO, tudi za njegov strokovni in profesionalni razvoj. V strokovnem partnerstvu se pridobijo nova znanja, informacije, prihaja do izmenjave izkušenj ter primerov dobrih praks idr.

Pri oblikovanju strokovnega partnerstva je smiselno upoštevati naslednje:

- *Sodelovanje v partnerstvu je neobvezno, utemeljeno s strokovnimi kriteriji in cilji.*
- *Način je lahko različen: pri vsaki organizaciji posebej ali regijska organiziranost – za tiste organizacije, ki sodelujejo skupaj tudi pri strateškem svetu.*
- *Lahko je partnerstvo oblikovano tudi kot skupna aktivnost, dogovorjena oz. predlagana na nacionalni ravni.*

Možni strokovni partnerji so:

1. druge izobraževalne organizacije (javne, zasebne) v regiji,
2. knjižnice,
3. nevladne organizacije, ki se ukvarjajo s posameznimi ranljivimi skupinami odraslih v regionalnem okolju, jih dobro poznajo in lažje dosegaajo,
4. druge organizacije, ki so z dejavnostjo povezane tudi z različnimi ranljivimi skupinami odraslih idr.

Možne oblike strokovnega partnerstva so:

- povezovanje partnerjev za doseganje in/ali vključevanje konkretne skupine ranljivih odraslih (npr. gluhe in naglušne);
- povezovanje partnerjev, ki z dejavnostjo pokrivajo konkretno področje in/ali vsebino svetovanja v IO: npr. za vključevanje v formalno izobraževanje (npr. za vključevanje v OŠO), v neformalno izobraževanje za zeleno transformacijo, v SSU idr.;
- povezovanje partnerjev za pripravo in izvedbo konkretnega strokovnega in/ali promocijskega dogodka.

Glede načina delovanja strokovnega partnerstva, pa priporočamo:

- trajanje partnerstva vsaj eno do dve leti;
- izpeljevanje rednih srečanj, praviloma pogostejše kot strateški svet, npr. na dva do 3 mesece;
- oblika je lahko bodisi neformalizirana, brez podpisanega dogovora (npr. le na osnovi sklepa strateškega sveta za izvedbo konkretne dogovorjene aktivnosti) bodisi formalizirana, s podpisanim dogovor o namenu, ciljih, vsebini (nalogah), času trajanju in načinu delovanja.

Po strokovnem razmisleku in tudi glede na odgovore v anketi o strateškem partnerstvu, izvajalcem svetovalne dejavnosti v IO, ki bodo oblikovali strokovno partnerstvo prepuščamo odločitev, ali bo partnerstvo neformalizirano ali pa ga bodo oblikovali podobno kot strateški svet, torej formalizirano, s sprejetim dogovorom o delovanju.

8. ZAKLJUČEK

V poglavju 5 smo pripravili priporočila za vzpostavitev strateškega partnerstva v obliki strateškega sveta, kot je opredeljeno v Smernicah.

Na osnovi dosedanjih izkušenj in večinskega mnenja izvajalcev v anketi (2021) je predlog Andragoškega centra, da se, v kolikor je v regiji več izvajalci svetovalne dejavnosti v IO in je regija enotna (ni razdeljena na subregije), **vzpostavi eno strateško partnerstvo**. V prid temu predlogu govorijo argumenti, ki smo jih že predstavili, naj izpostavimo le nekaj ključnih:

- *učinkovitost strateškega sveta je večja, saj se na enem mestu odloča o razvoju svetovalne dejavnosti v IO ter nadaljnjem razvoju IO v regiji;*
- *izognemo se podvajanju članov in organizacij (da bi bili člani iz istih organizacij člani v več strateških svetih);*
- *večji je pretok informacij, strokovnih gradiv, več je sodelovanja med svetovalci, strokovnimi delavci in partnerji organizacij;*
- *eno partnerstvo ima večjo strateško moč in je pomembnejši sogovornik ostalim regijskim telesom.*

Ob tem je seveda potreben tudi razmislek, ali bo eno partnerstvo učinkovito v »naši« regiji, ali bo izpolnjevalo cilje in namene partnerstva, kot so zapisani v Smernicah. Še posebej tudi, ali eno partnerstvo učinkovito zajema vse socio–demografske in druge značilnosti regije? V kolikor so odgovori na ta vprašanja »ne«, je smiselno pristopiti k vzpostavitvi več strateških partnerstev. Sodelavci na ACS ocenjujemo, da v tem primeru do dveh ali največ treh partnerstev (praviloma v večjih regijah, s številom prebivalcev nad 140.000 in značilno delitvijo na socio-demografsko in/ali gospodarsko zaokrožena lokalna okolja znotraj večje regije).

Nenazadnje pa je treba upoštevati tudi izkušnje preteklega delovanja strateških svetov tam, kjer so že bili vzpostavljeni ter druge izkušnje s sodelovanjem z organizacijami v regionalnem oziroma lokalnem okolju, ki jih želimo vključiti v strateško partnerstvo.

V primeru, da se izvajalci svetovalne dejavnosti v IO odločite za vzpostavitev več partnerstev v eni regiji, pa priporočamo sodelovanje med sveti. Tako na področju izmenjave informacij kot tudi na področju skupnega delovanja in/ali zastopanja v drugih regijskih telesih ter organizacije različnih strokovnih in promocijskih dogodkov. Še posebej je pomembna izmenjava o vsebinah delovanja strateških svetov med strokovnimi delavci organizacij, ki izvajajo svetovalno dejavnost.

Priporočilo sodelavcev ACS je tudi, da organizacije premislijo tudi o vzpostavitvi strokovnega partnerstva, saj je za strokovni razvoj in podporo odraslim nujno tudi sodelovanje s partnerji, ki so strokovnjaki na področju svetovanja v IO, izobraževanja, razvoja kariere, vrednotenja znanja in spretnosti, organiziranega samostojnega učenja ter dela z različnimi, predvsem

ranljivimi skupinami odraslih. Možne oblike strokovnega partnerstva so različne in vsaka od organizacij naj oblikuje sebi najprimernejši način sodelovanja glede na opredeljene cilje in namene.

LITERATURA IN VIRI

Adult Education and Training in Europe – Widening Access to Learning Opportunities. Eurydice Report. (2015).

http://eacea.ec.europa.eu/education/eurydice/documents/thematic_reports/179EN.pdf

Cedefop's expert network for lifelong guidance and career development – CareersNet. (b. d.).

<https://www.cedefop.europa.eu/en/networks/careersnet>

Carpentieri, J. D., Lister, J., Cara, O., Popov, J. (2018). *GOAL Final Cross Country Evaluation Report.* London: UCL Institute of Education.

https://adultguidance.eu/images/Reports/GOAL_final_cross-country_evaluation_report.pdf

Dobrovoljc, A. (2021). *Prikaz rezultatov ankete o oblikovanju strateškega partnerstva pri organizacijah, ki izvajajo svetovalno dejavnost v IO.* Andragoški center RS.

Dobrovoljc, A., Kunčič Krapež, B., Perme, E., Vilič Klenovšek, T., Višekruna, T. (2017). *Svetovanje odraslim v izobraževanju odraslih, Erasmus+ KA3 projekt GOAL, predstavitev in povzetek rezultatov.* Ministrstvo za izobraževanje znanost in šport.

Dovžak, K., Fischinger, L., Marentič, U., Kruder, B., Vilič Klenovšek, T., Zagmajster, M., Dobrovoljc, A., Jug Došler, A., Rozman, P., Centrih, F. (2020). *Smernice za izvajanje svetovalne dejavnosti v izobraževanju odraslih, ki se izvaja kot javna služba.* Andragoški center Slovenije.

European Distance and E-learning network. (b. d.). <https://www.eden-online.org/>

Euroguidance. (b. d.). <https://www.ess.gov.si/ncips/ncips/euroguidance>

European Association for the Education of Adults (b. d.). <https://eaea.org/>

European guidelines for validating non-formal and informal learning (Cedefop reference series, 104). (2015). Publications Office.

<https://www.cedefop.europa.eu/en/publications/4054>

Jelenc Krašovec, S., in Jelenc, Z. (2009). *Andragoško svetovalno delo.* Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta.

Jug Došler, A., in Zagmajster, M. (2018). Središča za samostojno učenje (SSU): aktualni izzivi, priporočila in vizija razvoja. *Andragoška spoznanja*, 24(2), 39–55.

Partnerski sporazum med Slovenijo in Evropsko komisijo za obdobje 2014–2020. (2014).

http://www.svrk.gov.si/fileadmin/svrk.gov.si/pageuploads/Dokumenti_za_objavo_na_vstopni_strani/PS_koncna_potrjena_141028.pdf

Poti izpopolnjevanja: nove priložnosti za odrasle (0179 NLE). (2016).

<http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-14601-2016-INIT/sl/pdf>

Priporočila Sveta Evropske unije o potrjevanju neformalnega in priložnostnega učenja.

(2012). [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32012H1222\(01\)&from=PT](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32012H1222(01)&from=PT)

Priporočilo Sveta o potrjevanju neformalnega in priložnostnega učenja. Uradni list Evropske unije (C398/01). (2012).

[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32012H1222\(01\)&from=PT](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32012H1222(01)&from=PT)

Recommendation on adult learning and education. (2015). http://portal.unesco.org/en/ev.php-URL_ID=49354&URL_DO=DO_TOPIC&URL_SECTION=201.html

Resolucija Sveta o novem evropskem programu za izobraževanje odraslih 2021–2030 (04/02).

(2021). https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=uriserv%3AOJ.C_.2021.504.01.0009.01.SLV&toc=OJ%3AC%3A2021%3A504%3ATOCTOC

Resolucija Sveta o prenovljenem evropskem programu za izobraževanje odraslih (C372/01).

(2011). <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2011:372:0001:0006:SL:PDF>

Resolucija o Nacionalnem programu izobraževanja odraslih v Republiki Sloveniji za obdobje 2013–2020. (2013). Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport in Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti.

<http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=RESO97>

Resolucija o boljši integriranosti vseživljenjske karijerne orientacije v strategije vseživljenjskega učenja. Evropska komisija. (2008).

https://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/educ/104236.pdf

Rethinking Education: investing in skills for better socio-economic outcomes. Evropska komisija. (2012). https://ec.europa.eu/europeaid/rethinking-education-investing-skills-better-socio-economic-outcomes-com2012-669_en

UNESCO guidelines for the Recognition, Validation and Accreditation of the Outcomes of Non-formal and Informal Learning. UNESCO Institute for Lifelong Learning. (2012). UNESCO Institute for Lifelong Learning.

<https://uil.unesco.org/lifelong-learning/recognition-validation-accreditation/unesco-guidelines-recognition-validation-and>

Vilič Klenovšek, T., Klemenčič, S. (2000). *Svetovanje v izobraževanju odraslih.* Andragoški center Slovenije.

Vilič Klenovšek, T., Dobrovoljc, A. (2014). *Prenovljen model ISIO.* Andragoški center Slovenije.

Vilič Klenovšek, T. (2018). Andragoško svetovalno delo med teorijo, izobraževalno politiko in prakso. *Andragoška spoznanja*, 24(2), 79–88.

Zakon o izobraževanju odraslih /ZIO-1/ (2018). Uradni list RS, št. 6/18. <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO7641>

PRILOGE

Priloga 1: Anketa o oblikovanju strateškega partnerstva pri organizacijah, ki izvajajo svetovalno dejavnost v IO

Partnerstvo v svetovalni dejavnosti v IO

Vprašalnik

Spoštovani, na Andragoškem centru Slovenije pripravljamo usmeritve za oblikovanje strateškega partnerstva pri organizacijah, ki izvajajo svetovalno dejavnost v IO, ki se izvaja kot javna služba. Pred končno pripravo gradiva nas zanima vaš pogled na možno oblikovanje strateškega partnerstva v vaši regiji v prihodnje. Zato vas prosimo, če si lahko vzamete nekaj časa in izpolnite anketo, ki je pred vami.

Sodelavci središča za svetovanje in vrednotenje

Q1 - Ime organizacije (vpišite).

Q2 - Kakšno je vaše delovno mesto?

- ☐ Direktor/direktorica.
- ☐ Svetovalec/svetovalka v IO na ljudski univerzi.
- ☐ Drugo:

Q3 - Kakšna je bila dosedanja vloga vaše ljudske univerze v strateškem partnerstvu?

- ☐ Nosilka partnerstva.
- ☐ Partner
- ☐ Nismo bili vključeni.

Q4 - Ali je bila po vašem mnenju dosedanja organizacija partnerstva v strateškem svetu v vaši regiji ustrezna?

- ☐ Da.
- ☐ Ne.
- ☐ Ne vem.

Q5 - Pojasnite.

Q6 - Kako bi bilo, po vašem mnenju, strateško partnerstvo v vaši regiji v skladu s Smernicami (2020) organizirano najučinkoviteje?

- ☐ Vzpostavljeno 1 strateško partnerstvo, z vsemi vključenimi LU v regiji.
- ☐ Vzpostavljenih več strateških partnerstev v regiji, pri čemer se v posamezno partnerstvo poveže več LU iz regije.
- ☐ Vzpostavljeno strateško partnerstvo pri vsaki LU posebej.

Q7 - Pojasnite svoj odgovor.

Q8 - Kateri kriteriji so po vaši presoji ključni pri odločanju o načinu vzpostavitve strateškega/ih partnerstva/ste v vaši regiji?

Možnih je več odgovorov

- ☐ Velikost regije.
- ☐ Enake socio-demografske in gospodarske značilnosti lokalnega okolja LU, ki se povežejo v partnerstvu.
- ☐ Enake potrebe skupin odraslih v regiji/lokalnih okoljih.
- ☐ Dosedanje izkušnje.
- ☐ Pričakovanja drugih partnerjev v regiji, ki so že sodelovali pri partnerstvu pri središčih ISIO.
- ☐ Drugo:

Q9 - Če bi bilo organizirano eno ali več partnerstvo (z več LU v enem partnerstvu), kako bi organizirali koordinacijo partnerstva?

- ☐ Vse vključene LU se pri koordinaciji menjajo na 1 leto.
- ☐ Vse vključene LU se pri koordinaciji menjajo na 2 leti.
- ☐ Vodenje koordinacije prevzamejo le LU, ki imajo več kot 2 svetovalca in se menjajo na 1 leto.
- ☐ Drugo:

Q15_2 - Ali naj bo število partnerjev v Strateškem svetu omejeno na določeno število?

- ☐ Da.
- ☐ Ne.
- ☐ Ne vem.

Q10 - Vpišite, kakšno naj bo največje število partnerjev.

Q11 - Kaj menite, ali bi bilo smiselno v svetovalni dejavnosti v IO občasno vzpostaviti tudi strokovna partnerstva, z namenom doseganja dogovorjenih strokovnih ciljev med več različnimi partnerji (predvsem s tistimi organizacijami, ki niso vključene v strateško partnerstvo)?

- ☐ Da, se strinjam.
- ☐ Ne, se ne strinjam.
- ☐ Ne vem.

Q12 - Pojasnite, zakaj bi bilo to pomembno za vašo LU.

Q13 - Pojasnite, zakaj.

Q14 - Ali naj bi bilo v tem primeru strokovno partnerstvo formalizirano?

- ☐ Da, s podpisom dogovora o sodelovanju (določen čas in vsebina delovanja).
- ☐ Ne (le usten dogovor in zapis v letnem načrtu dela).
- ☐ Ne vem.

Q15 - Ali nam želite sporočiti še kaj, kar vas nismo vprašali, v zvezi z vzpostavitvijo strateškega partnerstva v svetovalni dejavnosti v IO, ki se izvaja na LU kot javna služba v skladu s Smernicami (2020) – vaša razmišljanja, dileme, pobude?

Priloga 2: Mnenja udeležencev ankete o strateškem partnerstvu pod rubriko drugo

S sedanjim načinom dela smo zadovoljni.

Morda izmenjava med LU glede te tematike (znotraj ZISSS, ZLUS).

Ne zdi se nam smiselno preveč spreminjati utečenih, delujočih oblik delovanja.

Dostikrat so bile prisotne težave z neodzivnostjo - če bi bilo delovanje regijsko, pričakujemo boljše rezultate in kvalitetnejše delovanje.

Vzpostavljanje delovanja strateškega sveta in partnerstev nasploh zahteva dolgotrajno delo in tudi čas, da regijske organizacije prepoznajo pomen VŽU in organizacije za IO začnejo enakomerno vključevati v pripravo RRP in druge skupne aktivnosti. Z vidika regijskih institucij pa je tudi smiselno, da se področje VŽU in s tem svetovalne dejavnosti, ter kakovosti v IO koordinira in organizira enovito. Projekti SVZAP, TPK, TVU in drugo so pripomogli k vzpostavljanju partnerstev, mrežnemu delovanju in poenotenju standardov kakovosti, zato bi bil "umik" v okvire posamezne organizacije korak nazaj. Seveda pa je koordinacija strateškega sveta, poenoteno in koordinirano delovanje ter promocija VŽU nasploh povezana tudi z denarjem in časom tiste organizacije, ki te procese vodi.

Partnerstvo svetovalnega središča v naši regiji ni zares zaživel. Razloge vidimo v tem, da nas lokalno okolje vidi kot LU, ne kot svetovalno središče. S partnerji je potrebno graditi na vsebini in samo takšno partnerstvo je lahko videno kot potrebno in se tudi uresničuje. S partnerji v okolju sodelujemo na veliko raznolikih načinov, preko različnih projektov in vsebin. Preko množice vsebin in storitev, ki jih ponujamo lokalnemu okolju, se uveljavljamo kot tehten in nepogrešljiv partner. Partner je LU in sodelujemo s celotno ponudbo LU, ne le svetovalno središče ali svetovanje kot dejavnost. Živimo v okolju, ki je izrazito podjetniško zasnovano in od nas pričakuje ciljane in konkretne ter celostne rešitve, to pa lahko ponudimo samo kot celotna organizacija in z razvejano ponudbo. samo svetovanje je le del te ponudbe. Verjamemo, da se partnerstva in ta percepcija razlikujejo od regije do regije.

Morda bi lahko strateška partnerstva v svetovali dejavnosti IO vzpostavljali glede na specifične posameznega okolja. Tam, kjer je bolj učinkovito, se vzpostavi izključno strateško partnerstvo, drugje morda strateško partnerstvo, ki vključuje tudi strokovne partnerje. V manjših okoljih dve partnerstvi (strateško in strokovno) morda nista najboljša rešitev. Če imamo samo strateško partnerstvo, izgubimo pomemben del strokovnih partnerjev s katerimi smo vsa leta odlično sodelovali.

Poiskati način, da bi partnerji aktivno sodelovali v partnerstvu, npr. organizacija skupnih konferenc, okroglih miz, spodbuda države in podobno.

Upam, da bo model, ki bo izbran /predlagan uporabne za različne regije, različno velike izvajalce in vse načine povezovanja. Njegova odlika naj bo način povezovanja in funkcionalnost delovanja in ne le formalna oblika in obvezna vsebina.

Vprašalnik je zelo izčrpen, zato sem prepričana, da predstavlja dobro izhodišče za nadaljnje delo.

Mi se povezujemo s svetovalnimi službami OŠ in SŠ. Povabili so nas v aktiv svetovalcev, ki ga imajo v Celju in iz vseh strani je interes po sodelovanju. Uvodni, predstavitveni sestanki so bili spoznavno naravnani in usmerjeni v konkretne možnosti sodelovanja. pozitivno smo ji ovrednotili vsi udeleženci. Decembra nas obiščejo še aktiv osnovnošolskih svetovalk s podobnim namenom. Kar se pa strokovnega aktiva tiče, pa se bomo pri nas trudili ohranjati srečanja nas svetovalcev svetovalnih središč in vseh ustanov kjer izvajajo IO. Srečali se bomo enkrat na leto, da se pogovorimo o strokovnih zadevah, ki bodo naši izzivi v danem času.

Priloga 3: Dogovor strateških partnerjev o oblikovanju strateškega sveta za svetovalno dejavnost v izobraževanju odraslih (vzorec)

Logotip organizacije

**DOGOVOR STRATEŠKIH PARTNERJEV
O OBLIKOVANJU STRATEŠKEGA
SVETA
ZA SVETOVALNO DEJAVNOST
V IZOBRAŽEVANJU ODRASLIH
V _____**

Odrasli potrebujejo ustrezne in natančne informacije za razmišljanje o različnih možnostih izobraževanja in učenja ter sprejemanja tovrstnih odločitev. Nasvet in pomoč strokovnjaka jim lahko v veliki meri pomagata najti pravilno pot. V teh okoliščinah je pomembna svetovalna dejavnost, ki bo odraslim v podporo pred izobraževanjem in učenjem, med njim in po njem, pri prepoznavanju njihovega predhodno pridobljenega znanja, razvoju kariere in samostojnem učenju.

Izvajalci svetovalne dejavnosti v izobraževanju odraslih (v nadaljevanju IO), ki se izvaja kot javna služba, se povezujejo z organizacijami, ki v lokalnem oziroma regionalnem okolju izvajajo različne svetovalne in izobraževalne dejavnosti za odrasle, odločajo o strategijah razvoja človeških virov, sodelujejo pri načrtovanju in izvajanju regionalne razvojne politike ter z drugimi partnerji.

Partnerji, podpisniki tega dogovora, se zato strinjamo, da se oblikuje regionalni Strateški svet za svetovalno dejavnost v izobraževanju odraslih v _____, namenjen odraslim in njihovim svetovalnim potrebam, povezanim z izobraževanjem, učenjem in razvojem kariere.

Dokument, ki opredeljuje izvajanje svetovalne dejavnosti v IO, ki se izvaja kot javna služba: Smernice za izvajanje svetovalne dejavnosti v izobraževanju odraslih, ki se izvaja kot javna služba (2020), opredeljuje namene delovanja strateškega sveta:

- boljšo dostopnost svetovalne dejavnosti v IO vsem odraslim v lokalnem oziroma regionalnem okolju,
- dopolnjujoče se in usklajeno delo partnerskih organizacij,
- boljše seznanjanje z ugotovljenimi potrebami po razvoju človeških virov v lokalnem oziroma regionalnem okolju in odzivanju nanje,
- razvoj človeških virov v lokalnem oziroma regionalnem okolju.

Vsebina delovanja Strateškega sveta za svetovalno dejavnost v izobraževanju odraslih v _____ je:

- izmenjava informacij o ciljih in vsebini svetovalne dejavnosti v IO ter stanju na področju izobraževanja odraslih v lokalnem oziroma regionalnem okolju,
- ugotavljanje potreb sodelujočih partnerjev za uporabljanje storitev svetovalne dejavnosti v IO,

- priprava skupnih strokovnih in promocijskih dogodkov v lokalnem oziroma regionalnem okolju z namenom boljše dostopnosti svetovalne dejavnosti v IO in izobraževanja odraslim v lokalnem oziroma regionalnem okolju,
- povezovanje z drugimi lokalnimi oziroma regionalnimi okolji ter ustanovami na nacionalni ravni in tudi v mednarodnem prostoru,
-

Strateški svet sestavljamo partnerji:

1.

2.

3.

...

Partnerji se strinjamo, da osrednjo strokovno vlogo in koordinacijo v Strateškem svetu za svetovalno dejavnost v izobraževanju odraslih v _____ opravlja/-jo javna/-e organizacija/-e, ki izvaja/-jo svetovalno dejavnost v IO v _____ v skladu z določili Poslovnika o delovanju Strateškega sveta V _____:

1.

2.

3.

.....

V skladu s Pravilnikom o standardih in normativih za financiranje in izvajanjem javne službe na področju izobraževanja odraslih nosilec/-ci zagotavlja/-jo kadrovske, prostorske in materialne možnosti za delovanje svetovalne dejavnosti v IO in Strateškega sveta za svetovalno dejavnost v izobraževanju odraslih v _____.

Sodelovanje partnerjev v strateškem svetu je strokovno in za podpisnike dogovora ne pomeni nikakršnih finančnih obveznosti.

Način delovanja Strateškega sveta za svetovalno dejavnost v izobraževanju odraslih v _____
podrobneje opredeljuje Poslovnik o delovanju Strateškega sveta za svetovalno dejavnost v izobraževanju
odraslih v _____.

V

PODPISNIKI.....

Priloga 4: Poslovnik o delu strateškega sveta za svetovalno dejavnost v izobraževanju odraslih v _____ (vzorec)

POSLOVNIK O DELU STRATEŠKEGA SVETA ZA SVETOVALNO DEJAVNOST V IZOBRAŽEVANJU ODRASLIH V _____
(vpišite ime lokalnega okolja/regije, v kateri strateški svet deluje)

Na podlagi Dogovora partnerjev o oblikovanju Strateškega sveta za svetovalno dejavnost v izobraževanju odraslih v _____ (v nadaljevanju Dogovor) je Strateški svet za svetovalno dejavnost v izobraževanju odraslih v _____ (v nadaljevanju Strateški svet) na seji dne _____ sprejel

POSLOVNIK O DELU STRATEŠKEGA SVETA ZA SVETOVALNO DEJAVNOST V IZOBRAŽEVANJU ODRASLIH V _____

I. SPLOŠNI DOLOČBI

1. člen

Strateški svet odloča o strategiji razvoja, položaju in umestitvi svetovalne dejavnosti v izobraževanju odraslih, ki se izvaja kot javna služba v _____ (vpišite ime lokalnega oziroma regionalnega okolja, v katerem strateški svet deluje).

Podrobneje so namen in vsebina sodelovanja partnerjev opredeljeni v Dogovoru z dne _____.

2. člen

Ta poslovnik ureja okvirne pristojnosti in način dela strateškega sveta iz prvega člena.

II. SESTAVA, MANDAT, PRISTOJNOSTI

3. člen

Svet sestavljajo:

- po en predstavnik vseh partnerjev, ki so pristopili k podpisu Dogovora,
- direktor/-ji organizacije/-ij, ki izvajajo svetovalno dejavnost v IO, ki se izvaja kot javna služba (v nadaljevanju izvajalci svetovalne dejavnosti v IO),

- svetovalec/-i, ki izvajajo svetovalno dejavnost v IO (*vsaj en svetovalec iz organizacij, ki izvajajo svetovalno dejavnost v IO*).

Če partner odstopi od Dogovora, hkrati preneha tudi članstvo njegovega predstavnika v Strateškem svetu.

4. člen

Mandat članov Strateškega sveta traja 4 leta. Člani se imenujejo po postopkih, predvidenih s splošnimi akti posameznih partnerjev na povabilo izvajalca/-ev svetovalne dejavnosti v IO.

Mandat morebitnega nadomestnega člana Strateškega sveta se izteče s prenehanjem mandata preostalih članov Strateškega sveta.

5. člen

Strateški svet ima zlasti naslednje pristojnosti:

- izmenjuje informacije o ciljih in vsebini svetovalne dejavnosti v IO ter stanju na področju izobraževanja odraslih v lokalnem oziroma regionalnem okolju,
- ugotavlja nove potrebe po svetovanju v lokalnem oziroma regionalnem okolju in daje pobude za izpeljavo svetovalne dejavnosti v IO v skladu z ugotovljenimi potrebami,
- se seznani z letnim programom dela izvajalcev svetovalne dejavnosti v IO,
- se seznani z letnim poročilom izvajalcev svetovalne dejavnosti v IO,
- se seznani z rezultati presojanja in razvijanja kakovosti pri izvajalcih svetovalne dejavnosti v IO in predlaga izboljšave,
- zastopa interese Strateškega sveta pri umestitvi svetovalne dejavnosti v IO v razvojne programe lokalnega oziroma regionalnega okolja,
- pripravlja ali sodeluje pri skupnih strokovnih in promocijskih dogodkih v lokalnem oziroma regionalnem okolju z namenom boljše dostopnosti svetovalne dejavnosti v IO in izobraževanja odraslim v lokalnem oziroma regionalnem okolju,
- se povezuje z drugimi lokalnimi oziroma regionalnimi okolji ter ustanovami na nacionalni ravni in tudi v mednarodnem prostoru,
- opravlja druge naloge v skladu z Dogovorom, tem poslovnikom ter cilji in smotri dejavnosti, za katero so se partnerji povezali,
- sprejema poslovnik o delu.

6. člen

Strateški svet ima predsednika in namestnika predsednika, ki ju z večino glasov izvolijo člani na konstitutivni seji Strateškega sveta.

Predsednik Strateškega sveta sklicuje in vodi seje, predlaga dnevni red, podpisuje sklepe/dogovore in zapisnike, zagotavlja obveščanje javnosti ter opravlja druge naloge v skladu s funkcijo, za katero je imenovan. V njegovi odsotnosti ga z enakimi pravicami nadomešča njegov namestnik.

7. člen

Koordinacijo Strateškega sveta opravljajo izvajalci svetovalne dejavnosti v IO:

- 1.
- 2.
- 3.
-

Izvajalci svetovalne dejavnosti v IO opravljajo koordinacijo delovanja Strateškega sveta 2 leti po naslednjem vrstnem redu:

1. (Ljudska univerza) _____ v času od aprila 2022 do marca 2024,
2. (Ljudska univerza) _____ v času od aprila 2024 do marca 2026,
3.
4.

III. SEJE STRATEŠKEGA SVETA

8. člen

Strateški svet se sestaja najmanj dvakrat na leto oziroma po potrebi, praviloma na sedežu izvajalca svetovalne dejavnosti v IO, ki opravlja koordinacijo Strateškega sveta.

Vabila za seje z gradivom se pošiljajo tako, da jih člani prejmejo vsaj pet dni pred sejo.

9. člen

Seje Strateškega sveta so javne, razen če se glede posamezne točke dnevnega reda večina navzočih članov odloči drugače.

O poteku sej se pišejo zapisniki.

10. člen

Strateški svet je sklepčen, če je na seji navzočih več kot polovica vseh članov.

Strateški svet odloča z večino glasov navzočih članov. Vsak član ima po en glas. Glasovanje je javno.

11. člen

V upravičenih primerih se lahko sejo opravi tudi korespondenčno.

Vprašanje za korespondenčno sejo mora biti jasno in nedvoumno, tako da je nanj mogoče odgovoriti le z "za" ali "proti". Glasuje se lahko le pisno – po pošti, faksu ali po elektronski pošti.

O korespondenčni seji se sestavi zapisnik, ki ga člani Strateškega sveta potrdijo na prvi naslednji seji.

12. člen

Če seja zaradi izrednih razmer (npr. epidemije nalezljive bolezni, razglasitve karantene, prepovedi gibanja) ne more potekati na sedežu izvajalca svetovalne dejavnosti v IO, se lahko izpelje z uporabo tehničnih sredstev (videokonferenčnih).

IV. STROKOVNO DELO ZA STRATEŠKI SVET

13. člen

Strokovno in organizacijsko podporo za Strateški svet zagotavljajo izvajalci svetovalne dejavnosti v IO.

Delo iz prejšnjega odstavka vključuje skrb za uresničevanje odločitev (sklepi/dogovor), ki jih sprejme Strateški svet. O tem izvajalec svetovalne dejavnosti v IO poroča na sejah Strateškega sveta.

14. člen

Vsa dokumentacija, povezana z delom Strateškega sveta, se hrani na sedežih izvajalcev svetovalne dejavnosti v IO, ki opravljajo koordinacijo dela Strateškega sveta.

V. KONČNA DOLOČBA

15. člen

Poslovnik začne veljati naslednji dan po sprejemu.

Predsednik Strateškega sveta:
